

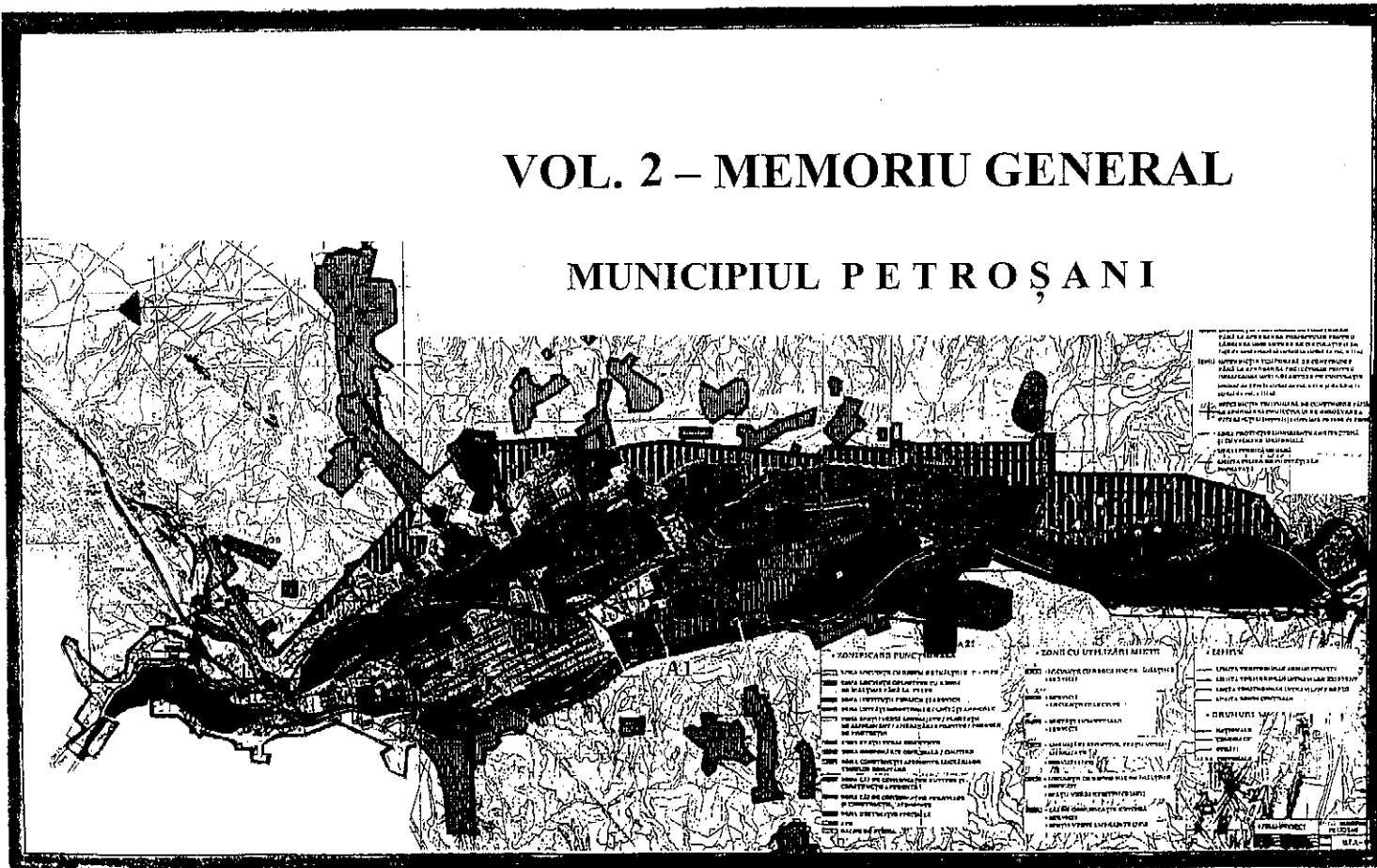
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE - DEZVOLTARE
PENTRU URBANISM ȘI AMENAJAREA TERITORIULUI

URBANPROIECT - BUCUREȘTI

str. Nicolae Filipescu 53-55, 70136 București 2, ROMANIA
tel. 01.211 78 42, 01.211 78 43, 01.211 78 50, fax 01.211.49 06

VOL. 2 – MEMORIU GENERAL

MUNICIPIUL PETROȘANI

PROIECT NR. 96/1997
FAZA : P.U.G.

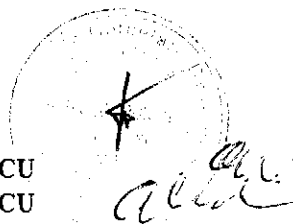
TITLUL : PLAN URBANISTIC GENERAL AL
MUNICIPIULUI PETROȘANI

VOLUMUL 2
MEMORIU GENERAL

BENEFICIAR : CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI
PETROȘANI

PROIECTANT : URBANPROIECT - București

DIRECTOR : ARH. TRAIAN POPESCU
ȘEF SECȚIE : ARH. GABRIEL RĂDULESCU
ÎNTOCMIT : ARH. AURELIA RĂDULESCU

- aprilie 1999 -

Proiect nr.96/1997
PLAN URBANISTIC GENERAL
MUNICIPIUL PETROȘANI

COLECTIV DE ELABORARE

URBANISM :

arh. Aurelia Rădulescu
arh. Ligia Ciorcilă
arh. Simona Stănciulescu
arh. Cerasela Crăciun
ec. Ecaterina Pârvu
tehn. Cornelia Andrieș
tehn. Florina Vătafu
tehn. Laura Vancea
tehn. Olimpia Manolache
des. Cristina Lupașcu

LUCRĂRI INGINEREȘTI :

dr. ing. Victor Guțu
ing. Horațiu Alexandrescu
ing. Andreea Alexandrescu
ing. Cristian Steriade

REDACTAT :

tehn. Florina Vătafu

PROIECT NR. 96/1997
PLAN URBANISTIC GENERAL
MUNICIPIUL PETROȘANI

V O L U M U L 2

MEMORIU GENERAL

A. PIESE SCRISE

1. INTRODUCERE

- 1.1. Date de recunoaștere a documentației
- 1.2. Obiectul lucrării
- 1.3. Surse documentare

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII URBANE

- 2.1. Relații în teritoriu
- 2.2. Potențial economic
- 2.3. Populație - elemente demografice și sociale
- 2.4. Căi de comunicație
- 2.5. Intravilan. Zone funcționale. Bilanț teritorial
- 2.6. Protecția și conservarea mediului
Zone cu riscuri naturale.
- 2.7. Echipare majoră edilitară
- 2.8. Disfuncționalități
- 2.9. Necesități și opțiuni ale populației

3. STUDII DE FUNDAMENTARE A P.U.G.

4. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ

- 4.1. Premize
- 4.2. Evoluția posibilă, priorități
- 4.3. Optimizarea relațiilor în teritoriu
- 4.4. Dezvoltarea activităților economice
- 4.5. Evoluția populației, elemente demografice și sociale
- 4.6. Organizarea circulației și transporturilor
- 4.7. Zonificarea funcțională, stabilirea intravilanului, bilanț teritorial.
- 4.8. Reabilitarea, protecția și conservarea mediului
Zone cu riscuri naturale.
- 4.9. Fondul locuibil și organizarea structurală a zonei de locuit
- 4.10. Instituții publice și servicii
- 4.10. Spații verzi publice, amenajări sportive
- 4.11. Alte zone funcționale
- 4.12. Dezvoltarea echipării edilitare

4.13. Reglementări - permisiuni și restricții

4.14. Obiective de utilitate publică

4.15. Concluzii, măsuri în continuare.

B. SCHEME

1. PATN - Secțiunea I - Căi de comunicație
 - Situația existentă a rețelei de căi rutiere
2. PATN - Secțiunea I - Căi de comunicație
 - Dezvoltarea rețelei de căi rutiere
3. PATN - Secțiunea I - Căi de comunicație
 - Situația existentă a rețelei de căi feroviare
4. PATN - Secțiunea I - Căi de comunicație
 - Dezvoltarea rețelei de căi feroviare
5. PATN - Secțiunea I - Căi de comunicație
 - Dezvoltarea rețelei de căi aeriene
6. PATN - Secțiunea II - Apa
 - Resursele de apă dulce
7. PATN - Secțiunea II - Apa
 - Apa pentru populație - situația existentă
8. PATN - Secțiunea II - Apa
 - Apa pentru industrie
9. PATN - Secțiunea III A - Zone naturale protejate
 - Zone de importanță științifică
10. PATN - Secțiunea III A - Zone naturale protejate
 - Zone cu păduri
11. PATN - Secțiunea III A - Zone naturale protejate
 - Ierarhizarea agresivității ambientale
12. PATN - Secțiunea III B - Zone construite protejate
 - Ierarhizarea teritoriilor cu valoare istorică
13. PATN - Secțiunea III B - Zone construite protejate
 - Ierarhizarea globală a teritoriului cu valoare culturală
14. PATJ - Hunedoara - Cadrul natural
15. PATJ - Hunedoara - Industria
16. PATJ - Hunedoara - Potențial agricol
17. PATJ - Hunedoara - Economia forestieră
18. PATJ - Hunedoara - Resurse de muncă
19. PATJ - Hunedoara - Turism
20. PATJ - Hunedoara - Rețeaua de localități
21. PATJ - Hunedoara - Sporul natural
22. PATJ - Hunedoara - Mișcarea migratorie
23. PATJ - Hunedoara - Fond de locuințe
24. PATJ - Hunedoara - Învățământ
25. PATJ - Hunedoara - Ocrotirea sănătății
26. PATJ - Hunedoara - Cultură - artă
27. PATJ - Hunedoara - Comerț, bănci, finanțe
28. PATJ - Hunedoara - Justiție

29. PATJ - Hunedoara - Probleme și priorități
30. PATJ - Hunedoara - Echiparea tehnică a teritoriului
31. Dezvoltarea durabilă - Studiu de caz: conurbația Petroșani

C. ANEXE

- Adresă Ministerul de Interne - nr. 29501/30.06.1995
- Adresă M.I. - Grupul de pompieri al județului Hunedoara nr. 330778/31.05.1995
- Direcția Sanitară Județeană Hunedoara . nr. 4158/22.06.1995
- Inspectoratul școlar al județului Hunedoara - nr. 2442/22.06.1995
- Secția drumuri naționale Deva - nr. 1664/06.06.1995
- Inspectoratul pentru cultură al județului Hunedoara - nr.118/16.06.1995
- CONEL - nr. 6544/15.06.1995
- Regia Autonomă a Huilei din România - nr.1937/12.06.1995
- ROMTELECOM- nr. 232/4706/23.06.1995
- Agenția de protecția mediului Deva - nr. 1268/25.05.1995
- I.S.C.I.R. . nr. 208/12.02.1999.

D. PIESE DESENATE

Planșe	Scara	pl.nr.
1. Încadrarea în teritoriul administrativ	1:25.000	1
2. Situația existentă - disfuncționalități Municipiul Petroșani.	1: 5.000	2
2.1. Situația existentă - analiza geotehnică	1:10.000	3
2.2. Situația existentă - zone protejate	1:10.000	4
2.3. Situația existentă - fond locuibil și starea clădirilor	1:10.000	5
2.4. Situația existentă - fond locuibil și densități	1:10.000	6
2.5. Situația existentă - mediu și spații verzi	1:10.000	7
2.6. Situația existentă - instituții și servicii publice	1:10.000	8.
3. Reglementări Municipiul Petroșani	1: 5.000	9
3.1. Reglementări - alimentare cu apă și canalizare	1: 5.000	10
3.2. Reglementări - alimentare cu energie electrică și telecomunicații	1: 5.000	11
3.3. Reglementări - alimentare cu energie termică	1: 5.000	12
4. Obiective de utilitate publică Municipiul Petroșani	1: 5.000	13
5. Localități componente - Situația existentă - disfuncționalități		
5.1. Situația existentă - disfuncționalități Localitate componentă Slătinoara (trup "B")	1: 5.000	14
5.1a. Situația existentă - disfuncționalități		

	Localitate componentă Slătinoara (trup "B")		
	Zona "Cabana Rusu" și "Stație meteo automată"	1: 5.000	15
5.2.	Situația existentă - disfuncționalități		
	Localitate componentă Peștera (trup "C")	1: 5.000	16
5.3.	Situația existentă - disfuncționalități		
	Localitate componentă - Dâlja Mare (trup "D") - Dâlja Mică (trup .E.)	1: 5.000	17
6.	Localități componente . Reglementări .		
6.1.	Reglementări .		
	Localitate componentă Slătinoara (trup "B")	1: 5.000	18
6.1a.	Reglementări .		
	Localitate componentă Slătinoara (trup "B")		
	Zona "Cabana Rusu" și "Stație meteo automată"	1: 5.000	19
6.2.	Reglementări .		
	Localitate componentă Peștera (trup "C")	1: 5.000	20
6.3.	Reglementări .		
	Localitate componentă - Dâlja Mare (trup "D") - Dâlja Mică (trup "E")	1: 5.000	21
7.	Localități componente - Obiective de utilitate publică		
7.1.	Obiective de utilitate publică .		
	Localitate componentă Slătinoara (trup "B")	1: 10.000	18
7.1a.	Obiective de utilitate publică .		
	Localitate componentă Slătinoara (trup "B")		
	Zona "Cabana Rusu" și "Stație meteo automată"	1: 10.000	19
7.2.	Obiective de utilitate publică .		
	Localitate componentă Peștera (trup "C")	1: 10.000	20
7.3.	Obiective de utilitate publică .		
	Localitate componentă - Dâlja Mare (trup "D") - Dâlja Mică (trup "E")	1: 10.000	21
8.	U.T.R.-uri	1: 10.000	22

PROIECT NR. 96/1997
PLAN URBANISTIC GENERAL
MUNICIPIUL PETROȘANI

V O L U M U L 2

MEMORIU GENERAL

1. INTRODUCERE

1.1 DATE DE RECUNOAȘTERE

Denumirea lucrării : **PLAN URBANISTIC GENERAL - P.U.G.
MUNICIPIUL PETROȘANI**

Beneficiar : **CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI
PETROȘANI**

Baza proiectării : **LEGEA nr.50/ 1991**

Proiectant : **URBANPROIECT - București**

Data elaborării : **1997**

1.2 OBIECTUL LUCRĂRII

Lucrarea își propune stabilirea direcțiilor de dezvoltare a municipiului Petroșani și a teritoriului său administrativ, în condițiile respectării dreptului de proprietate și a interesului public. Noile propuneri vor trebui să coreleze potențialul economic și uman cu aspirațiile de ordin social și cultural ale populației.

Odată cu stabilirea direcțiilor de dezvoltare în perspectivă a municipiului, lucrarea va trebui să dea răspuns și problemelor imediate cu care se confruntă edili, în special determinarea categoriilor de intervenție, permisiuni și restricții, necesități de primă etapă.

Prezentul PLAN URBANISTIC GENERAL s-a elaborat în conformitate cu conținutul prevăzut în Anexa la LEGEA nr.50/1991 privind: "Autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor".

1.3. SURSE DOCUMENTARE

În scopul întocmirii prezentei documentații au fost cercetate o serie de surse documentare referitoare la dezvoltarea municipiului Petroșani, după cum urmează:

a. Documentații de urbanism și studii întocmite anterior sau concomitent cu elaborarea P.U.G.-ului :

- Schița de sistematizare a municipiului Petroșani 1977 - I.S.L.G.C. București
- Planul urbanistic general - etapa I - 1990 - I.P.H. Deva
- Planul de amenajare a teritoriului interorășenesc Valea Jiului - I.P.H. Deva - 1992
- Planul de amenajare a teritoriului județean - P.A.T.J. - 1995 URBANPROIECT - București
- Planul de amenajare a teritoriului zonal - P.A.T.Z.- Valea Jiului - 1995 . URBANPROIECT București
- Planul de amenajare a teritoriului național - P.A.T.N.- 1994 - 1995 URBANPROIECT București
 - Secțiunea I - Căi de comunicație
 - Secțiunea II - Apa
 - Secțiunea III A - Zone naturale protejate
 - Secțiunea III B - Zone construite protejate
 - Secțiunea IV - Rețeaua de localități
- Situația circulației în conurbația Petroșani - 1995 - URBANPROIECT București - PRODINF
- Cercetare privind stabilirea schemei - cadru de abordare a dezvoltării durabile a așezărilor umane - Studiu de caz - conurbația Petroșani.

b. Studiul de circulație a fost întocmit concomitent cu elaborarea P.U.G. și a avut în vedere nu numai circulația pe teritoriul administrativ al municipiului, ci și pe toată Valea Jiului, precum și legăturile cu județele limitrofe.

De asemenea, studiul întocmit de către I.C.P.M. S.A. Petroșani privind "Situația exploatărilor miniere în zona localităților Petroșani, Petrila, Vulcan, Lupeni, Uricani și Aninoasa" a stat la baza propunerilor de dezvoltare urbanistică a municipiului Petroșani.

c. Studii care au stat la baza elaborării P.U.G.-ului, privind:

- analiza geotehnică
- zone protejate
- fond locuibil
- mediu și spații verzi

d. Surse statistice:

- date statistice de la Centrul Național de Statistică și Comisia Județeană de Statistică;
- date din Anuarele statistice 1994 și 1995.

e. Suportul topografic reactualizat în 1995, care cuprinde limitele pilierului de protecție la suprafață și exploatările miniere din zona municipiului a fost pus la dispoziție de către Institutul de Cercetări și Proiectări Miniere - Petroșani (I.C.P.M).

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII URBANISTICE

2.1. RELAȚII CU TERITORIUL

2.1.1. Cadrul natural

Municipiul Petroșani se află amplasat la confluența Jiului de Est (Românesc) cu Jiul de Vest (Ardelenesc). Masivele muntoase ce mărginesc depresiunea sunt: **Vâlcan, la sud, Retezat, la nord, Parâng, la est și Godeanu, la vest**, altitudinea maximă din zonă fiind vârful Parângul Mare - 2.507 m.

Relieful în teritoriul administrativ este **extrem de denivelat, specific zonei montane**, cu defilee pe traseele celor două Jiuri.

Climatul Văii Jiului, în general, este **relativ rece**, apropiat de cel montan de altitudine joasă, cu ierni lungi dar nu excesiv de reci, veri scurte și răcoroase cu ceață multă și averse, toamne reci și umede cu burnițe persistente și primăveri târzii răcoroase.

Temperatura medie anuală nu depășește 7,6°C iar lunile de vară 15,6 - 17,2 (iunie-iulie). Temperaturile medii maxime zilnice ating 14°C (anual) iar în august 25,1°C. În întreaga depresiune, numărul zilelor cu temperaturi de peste 30°C a fost de numai 4-5 pe an, față de Deva 35 zile și Tg.Jiu 50 zile.

Înghețul apare timpuriu (septembrie) și dispare târziu (mai).

Precipitațiile sunt bogate (746-800 mm/an), iar în zona orașelor - datorită poluării intense, ploile au frecvență mai mare, mai ales toamna și primăvara sub formă de burnițe.

Precipitații sub formă de zăpadă au pondere mare - prima zi de ninsoare la jumătatea lunii noiembrie și ultima la jumătatea lunii aprilie, iar numărul zilelor cu ninsoare este de o lună și jumătate.

Ceața este frecventă, peste 30 zile pe an, mai ales toamna și nebulozitatea de peste 200 zile pe an; acestea sunt puternic influențate de poluarea industrială, numărul zilelor cu cer senin fiind mai mic de 30.

Vânturile dominante sunt cele dinspre Sud și Nord-Vest, masele de aer canalizându-se pe principalele culoare de acces în depresiune. La adăpostul masivelor muntoase se înregistrează o slabă circulație a aerului (56,6 zile/an fără vânt, iar circa 82-83% din calm se produce în lunile decembrie-ianuarie, când poluarea stagnează deasupra orașului.

Ca urmare a așezării localităților în depresiune, din punct de vedere climatic și microclimatic există posibilitatea producerii inversiunilor termice care, în condițiile unei circulații mai reduse a maselor de aer atmosferic, pot crea condiții favorabile stagnerii diferitelor noxe la înălțimi mici deasupra solului.

Rețeaua hidrografică a Văii Jiului este alcătuită din două râuri mai importante Jiul Românesc (de Est) și cel Ardelenesc (de Vest). Localitatea Petroșani este situată pe cursul inferior al Jiului de Vest, care în teritoriul orașului primește patru afluenți care traversează orașul: Maleia, Staicului, Slătioara și Sălătruc.

Apele pâraielor au curs meandros și caracter torențial, necesar a fi regularizate pe întregul curs datorită pericolului de viituri, șanțurile de gardă existente fiind insuficient dimensionate pentru colectarea apelor pluviale de pe versanți.

Degradarea apelor Jiului se datorează deversării de către unitățile miniere a unor ape industriale poluate, neepurate corespunzător.

Apele subterane, datorită șisturilor argiloase, marnelor și șisturilor cristaline din zonă, nu sunt formate depozite pentru ape de adâncime. Ape freatice cu debite mai consistente sunt

numai în lunca Jiului de Vest (între Uricani și Iscroni), unde însă, apa este poluată atât de circulația din zonă, cât și de ploile acide datorate emisiilor de gaze și particule de la C.E.T. - Paroșeni. În concluzie resursele de apă ale zonei sunt insuficiente, poluarea aerului, solului și apelor provocată atât de aglomerațiile umane cât și de agenții economici, reducând și mai mult posibilitățile de dezvoltare.

Solul Depresiunii Petroșani se încadrează în grupa solurilor automorfe și hidromorfe, din care cele mai răspândite sunt cele **silvestre podzolite** brune și brune - gălbui.

Vegetația din cadrul teritoriului administrativ al municipiului Petroșani se încadrează în zonele pajiștilor montane secundare și a terenurilor agricole dezvoltate pe locul pădurilor de fag montan, specifice versanților munților Surean-Parâng și Retezat de est.

Fauna zonei este legată de vegetație. În pădurile de fag trăiesc mamifere ca: ariciul, nevăstuica, dihorul, viezurele, vulpea, lupul, iepurele, pisica sălbatică sau păsări ca ierunca sau cocoșul de munte.

2.1.2. Încadrarea în rețeaua de localități a județului

Populația județului Hunedoara a cunoscut după anul 1950 un ritm de creștere însemnat (între recensămintele din anii 1948 și 1992 sporul de populație a fost de peste **240.000** locuitori), realizat în mare măsură pe seama excedentului migratoriu - urmare directă a industrializării și creării a numeroase locuri de muncă. Un ritm de creștere deosebit de înalt a cunoscut populația urbană, care de la **52.400** locuitori în anul 1948 s-a ridicat la **415.333** locuitori la 01.01.1995 – ceea ce reprezintă 76% din totalul populației, județul Hunedoara situându-se printre cele mai urbanizate județe din țară.

Rețeaua de localități urbane este constituită din **5 municipii** din care 3 cu populație între **50.000** și **100.000** locuitori (Deva, Hunedoara și Petroșani), **1 municipiu** - Orăștie cu cca. **25.000** locuitori și **1 municipiu** - Brad cu cca. **19.000** locuitori. Mai există **8 orașe** cu populații între **6.000** locuitori (Aninoasa) și **35.000** locuitori (Vulcan).

2.1.3. Încadrarea în teritoriul administrativ al localității

Suprafața teritoriului administrativ al municipiului Petroșani este de **19.556 ha**.

Din această suprafață **10.188 ha** reprezintă fond forestier iar cca. **8.181 ha** este teren agricol, din care majoritare sunt fânețele (**5.004 ha**) și pășunile (**3.044 ha**).

Municipiul Petroșani are 4 localități componente: Slătinoara, Peștera, Dâlja Mare și Dâlja Mică. Fiecare localitate este compusă din mai multe trupuri, printre care și incinte de puturi miniere, depozite de explozibil sau halde de steril.

Suprafața existentă a teritoriului intravilan al orașului Petroșani este de **930,0 ha**, așa cum a fost aprobată în P.U.G.-ul etapa I, elaborat în 1990.

Suprafața existentă a teritoriului intravilan al localităților componente este:

- Slătinoara - **64,0 ha**
- Peștera - **36,0 ha**
- Dâlja Mare - **34,0 ha**
- Dâlja Mică - **22,0 ha**

Deci, totalul intravilanului municipiului Petroșani și a localităților componente este de **1.086,0 ha**.

Din punct de vedere al numărului de trupuri din care este formată fiecare localitate, situația actuală se prezintă astfel:

- Petroșani - **21 trupuri**

- Slătinoara - 31 trupuri
- Peștera - 8 trupuri
- Dâlja Mare - 15 trupuri
- Dâlja Mică - 7 trupuri

Suprafața teritoriului administrativ al municipiului Petroșani, cât și numărul de localități componente se pot schimba la propunerea organelor locale, odată cu aprobarea unor modificări la Legea nr. 2/1968 prin care comuna Bănița să fie cuprinsă în teritoriul administrativ al acestuia. În prezent comuna Bănița ține de municipiul Petroșani dar fără a avea o bază legală, ci numai pe baza dorinței locuitorilor din zonă.

Municipiul Petroșani este amplasat pe două importante căi de comunicație: drumul național DN 66, având traseul Filiași - defileul Jiului - Simeria inclusiv calea ferată cu același traseu și drumul național DN 7A ce leagă municipiul cu Valea Oltului (Petroșani - Voineasa - Brezoi).

Atât amenajarea arterelor de penetrație în oraș, cât și necesitatea realizării unor artere ocolitoare pentru preluarea tranzitului greu și ușor impun analiza rețelei de căi de comunicație din județ.

Totodată se are în vedere dezvoltarea unor magistrale rutiere și feroviare, adică autostrada București - Brașov - Sibiu - Deva - Arad - Nădlac și drumul expres Bechet - Craiova - Tg.Jiu - Petroșani - Simeria - Deva - Brad - Oradea, respectiv calea ferată Filiași - Tg.Jiu - Petroșani - Simeria ce urmează să se dubleze și să se electrifice conform prevederilor "Planului de Amenajare a Teritoriului Național (P.A.T.N.) Secțiunea I - Căi de comunicație".

Căi rutiere

Rețeaua de drumuri în județ se compune din:

- 9 drumuri naționale (DN) cu o lungime de 377 km.
- 18 drumuri județene (DJ) cu o lungime de 426 km.
- 15 drumuri comunale (DC) cu o lungime de 1.133 km.

Total 1.936 km.

Se remarcă proporția de cca. 1/5 din lungimea totală reprezentată de drumurile naționale.

Din punct de vedere al densității drumului (raportată la 100 kmp.) județul Hunedoara se situează sub media pe țară (30,7 km./100 kmp.), având o medie de 26,7 km./100 kmp. Pe de altă parte există o pondere mare a drumurilor comunale pe ansamblul județului, ceea ce semnifică, un grad scăzut de modernizare.

Conform "P.A.T.N., Secțiunea I, Căi de comunicație", rețeaua de drumuri se va completa cu drumul expres Bechet - Craiova - Filiași - Tg. Jiu - Petroșani - Deva - Vașcău - Oradea și cu autostrada Brașov - Sibiu - Deva - Arad - Nădlac.

Căile ferate

Situația căilor ferate în județul Hunedoara este după cum urmează:

- total căi ferate 333 km., din care:
 - simplă 168 km.
 - dublă 165 km.
- căi ferate electrificate 229 km.
- căi ferate neelectrificate 104 km.

- densitatea căilor ferate **47,5/1000 kmp.**

Din punct de vedere cantitativ situația este aproape identică cu densitatea medie pe țară (**47,8 km./1000 kmp**).

De asemenea, ponderea căilor ferate duble din total este destul de mare (50%).

Pentru îmbunătățirea situației "P.A.T.N., Secțiunea I, Căi de comunicație", prevede următoarele lucrări:

- dublarea și electrificarea căii ferate Filiași - Rovinari - Tg.Jiu - Petroșani - Hațeg - Călan - Simeria;
- amenajarea pentru circulație cu viteză sporită a traseului București - Pitești - Rm. Vâlcea - Sibiu - Sebeș - Arad - Curtici;
- realizarea unei legături noi Zlatna - Brad.

Traficul pe drumurile publice

Conform recensământului realizat de către Ministerul Transporturilor pe axele rutiere principale ale județului se înregistrează următoarele intensități ale traficului:

DN 7	(E 68)	4800 ... 27.000	vehicule etalon/zi (Vt/zi)
DN 7A		520	Vt/zi
DN 66 (E79)		3400 ... 21.400	Vt/zi
DN 66A		2400 ... 12.300	Vt/zi
DN 68		4500	Vt/zi
DN 68A		2900 ... 4.200	Vt/zi
DN 68B		9.400	Vt/zi
DN 74		4800 ... 6.400	Vt/zi
DN 76 (E79)		3300 ... 6.500	Vt/zi

Acestea sunt valorile reprezentând intensitatea traficului în 1995.

Pentru 2010 prognoza traficului (elaborată tot de M.T.) prevede următoarele intensități:

DN 7	(E 68)	22.300 ... 70.600	Vt/zi
DN 7A		1.200 ... 3.100	Vt/zi
DN 66 (E79)		8.800 ... 53.600	Vt/zi
DN 66A		4.800 ... 30.100	Vt/zi
DN 68		11.450	Vt/zi
DN 68A		7.300 ... 10.600	Vt/zi
DN 68B		25.000	Vt/zi
DN 74		12.500 ... 15.800	Vt/zi
DN 76 (E79)		8.400 ... 16.500	Vt/zi

Dezvoltarea localităților și ridicarea standardului de viață al locuitorilor depinde de capacitatea și calitatea echipărilor tehnico-edilitare: rețele de alimentare cu apă și canalizare, stații de captare și tratare a apei potabile, stații de pompare, stații de epurare. Totodată amenajările hidrotehnice (acumulări, aducțiuni, regularizări) sunt esențiale pentru asigurarea resurselor de apă necesare în prezent și în perspectivă.

Municipiul Petroșani constituie atât prin poziție cât și ca nivel de echipare și dotare un nod de comunicații pentru întreaga zonă.

Puncte importante de echipare pentru ansamblul teritoriului sunt:

- CET Paroșeni
- CET Vulcan
- Acumularea Valea de Pești

- Acumulările de pe Jieț și Taia
 - Fronturile de captare Jieț.
- Rețelele energetice : principalele resurse de producere a energiei sunt: CET Paroșeni (termoficare) CT Vulcan, Uricani, Aninoasa, Petrila și MCHE Valea de Pești și Buta.
- : consumul mediu este de 3.000 MWh/zi, din care consumul industrial reprezintă între 60 și 80% (83% în 1992 resursele utilizate sunt: apa, lemnul, cărbunele și gazul metan (pentru industrie).
- Telecomunicațiile : în Petroșani există o centrală telefonică automată interurbană și una locală asigurând 5.000 de linii telefonice.
- Alimentarea cu apă : sursele de apă utilizate în prezent asigură un debit total de 1.270 dm³/s.
- : deficitul prezent este estimat la 1.300 dm³/s, acesta afectând în primul rând consumul casnic și social-edilitar. alimentarea cu apă a localităților se realizează în cadrul a 2 sisteme zonale, Jiul de Est și Jiul de Vest.

Surse existente :

- Acumularea Valea de Pești: 650 dm³/s
 - Acumularea Taia: 220 dm³/s
 - Acumularea Jieț: 180 dm³/s
 - captarea Jieț: 65 dm³/s
 - surse locale: 154 dm³/s
- Canalizarea și epurarea apelor uzate:
- canalizarea apelor uzate în Valea Jiului este realizată în sistem divizor de-a lungul a 2 colectoare principale menajere;
 - cantitatea de apă epurată reprezintă cca. 50% din cantitatea de apă consumată, iar stația de epurare cuprinde doar treapta mecanică;
 - apele menajere și industriale neepurate sunt deversate direct în apele Jiului de Vest și de Est, iar în anumite zone în sol (Lonea, Aninoasa, Câmpul lui Neag etc.).
- Capacitatea stației de epurare existente: 700 dm³/s.
Trepte de epurare: mecanică.
Eficiență (suspensii și CBO₅) 67%
- Salubritatea și depozitarea deșeurilor industriale și menajere:
- problema colectării și depozitării reziduurilor nu este rezolvată;
 - numeroase deșeurii (industriale și menajere) sunt depozitate la întâmplare pe malurile Jiului și afluenților acestuia.

2.2. POTENTIAL ECONOMIC

Caracterizarea potențialului economic existent

Din analiza bilanțului teritorial se constată că 41,1% din total suprafață și 98,0 % din cea agricolă este ocupată de pășuni și fânețe. În aceste condiții dezvoltarea activităților agricole legate de cultura plantelor este foarte restrânsă, ea rezumându-se la activitatea producătorilor agricoli particulari ce cultivă, îndeosebi pentru nevoile proprii, porumb și cartofi.

Creșterea animalelor este dezvoltată în zonă, fiind crescute atât cornute mari cât și mici, dar și porcine și păsări outoare. Se constată că în ultimii ani se înregistrează o scădere a efectivului de animale (ex. de la 3.420 bovine în 1989 la 2.191 în 1991, de la 8.350 ovine și caprine în 1989 la 4.640 în 1991, etc.). De remarcat este faptul că 98% din efectivul de animale se găsește în gospodăriile populației, iar aceștia prestează activități agricole numai pentru nevoile personale, agricultura nefiind o ramură cu aport important în economia municipiului Petroșani.

Mai dezvoltată ca sector economic, cu un aport mai important ca agricultura și cu un număr mai mare al populației ocupate (284 locuitori) este silvicultura. Disponând de **10.188 ha.** de pădure, în majoritatea foioase (aproximativ **61,4%**) și rășinoase (cca. **35%**), potențialul forestier al municipiului este important, indicatorul "număr ha. teren forestier/locuitor" indicând o valoare apropiată mediei pe țară: **0,2 ha/loc.** în Petroșani, față de **0,28% ha/loc.** pe țară.

Din punct de vedere al statutului juridic totalul de **10.188 ha** pădure se defalcă astfel: **21 ha** aparțin Primăriei, **10.035 ha.** Ocolului Silvic Petroșani și **132 ha.** proprietarilor particulari.

Exploatarea și prelucrarea fondului forestier este insuficient realizată pe plan local, existând un I.F.E.T. (Întreprindere Forestieră de Exploatare și Transport) și o mică secție a Cooperăției ce realizează mobilier din lemn.

Drumurile forestiere nu sunt suficiente pentru exploatarea parchetelor aflate în sud-estul teritoriului administrativ al municipiului Petroșani, iar cele existente sunt neîntreținute.

Principala resursă a Petroșaniului, dar și principala sursă de dezvoltare economică, o reprezintă zăcămintele de cărbune, exploatarea din zonă fiind estimate pentru cca. 80-110 ani.

Cu astfel de resurse principala activitate a locuitorilor municipiului este cea de extracție a cărbunelui. Alături de Regia Autonomă a Huilei Petroșani, întreprindere strategică ce reunește întreaga forță de muncă ce lucrează în minele din Valea Jiului, pe teritoriul municipiului se regăsesc atât societăți comerciale ce concură la buna desfășurare a principalei activități, cât și altele cu obiect de activitate adiacent (mai ales de ocupare a forței de muncă feminine și de realizare a produselor alimentare de bază pentru consumul propriu al locuitorilor).

Lista principalelor întreprinderi industriale cât și obiectul lor de activitate se prezintă în continuare:

Regia autonomă a huilei Petroșani se ocupă îndeosebi cu extracția și valorificarea huilei, huilei cu sist, cărbune brun, lignit și argilă refractară din bazinele miniere Valea Jiului și Banat.

Având în vedere marea întindere teritorială a acestei regii, este dificil de determinat numărul angajaților regiei ce au domiciliul în Petroșani. Se poate face o estimare pornind de la numărul populației active ocupate în industria extractivă de **7.392** locuitori.

Uzina de piese de schimb și reparații utilaje, echipamente electrotehnice miniere S.A. Petroșani, are printre profilurile sale: asigurarea reparațiilor și întreținerii instalațiilor și

utilajelor miniere, fabricarea de confecții metalice și piese de schimb pentru echipamente electrice, fabricarea de stâlpi hidraulici și accesorii hidraulice etc.

Din datele deținute de Institutul de Informatică și Management al Ministerului Industriilor numărul salariaților acestei întreprinderi a crescut în februarie 1993 față de 1992 de la **1.898** la **1.901**. Deși creșterea nu este mare, faptul că a existat necesitatea ca într-un interval de 2 luni numărul angajaților să crească cu 203 persoane, demonstrează că cererea pentru tipurile de activități prestate de întreprinderea în cauză a justificat această creștere a numărului salariaților ei.

UMIROM S.A. Petroșani - fosta întreprindere de utilaj minier, are ca obiect de activitate proiectarea, producerea și comercializarea, în țară și în străinătate, a utilajului tehnologic pentru industria minieră, a elementelor de automatizare și hidraulice, inclusiv servicii și asistență tehnică.

Numărul salariaților acestei societăți comerciale a descrescut an de an ajungând de la **3.339** în 1983 la cca. **2.200** în februarie 1993 *).

CONSMIN S.A. Petroșani - antrepriza de construcții - montaj minier se ocupă cu activități: de construcții, construcții-montaj în domeniile industrial (mai ales minier) dar și civil, social, drumuri, poduri etc.

COMIN S.A. Petroșani - baza de aprovizionare și prestări servicii.

În **domeniul transporturilor**, ramură destul de bine dezvoltată în Petroșani, există două unități mai importante:

TRANSUTIL S.A. Petroșani - execută transporturi de mărfuri și persoane precum și servicii legate de activitatea de transport.

STAR-TRANS S.A. Petroșani - execută transport rutier și containerizat, intern și internațional, de mărfuri și persoane etc.

În **ramura industriei textile și pielărie**, societatea comercială **TRICOTAJE S.A. Petroșani** produce și comercializează tricotaje de tip lână.

Industria alimentară este reprezentată de: **două abatoare, două fabrici de pâine, fabrica de lapte, fabrica de conserve și de băuturi răcoritoare.**

Având în vedere că nu dețineau informații de dată recentă, vom aprecia aportul întreprinderilor aflate în raza municipiului Petroșani după procentul pe care-l dețineau ramurile, din care acestea fac parte, în volumul producției industriale a anului 1991.

*) Sursa datelor: Institutul de Informatică și Management, iulie 1993.

**Ponderea ramurilor industriale în producția
industrială a municipiului Petroșani**

- 1991 -

Ramura industrială	%
Producția industrială . total	100
• în ramurile:	
- combustibil	19,5
- construcții de mașini și prelucrarea metalelor	53,9
- materiale de construcții	1,1
- exploatarea și prelucrarea lemnului	1,2
- textilă, confecții, pielărie	6,0
- alimentară	17,7
- alte ramuri	0,6
• pe activități (CAEN)	
- industria extractivă de produse energetice	19,4
- industria extractivă de produse neenergetice	0,1
- industria de mașini și echipamente	52,1
- industria construcțiilor metalice și a produselor din metal	1,4
- industria altor produse din minerale nemetalice	1,1
- industria celuloză, hârtie, carton	1,2
- industria alimentară, a băuturilor și a tutunului	17,7
- industria textilă și a produselor textile	6,0
- alte activități industriale	1,0

Structura populației ocupate în industrie reflectă o distribuție puțin diferită de cea a aportului ramurilor industriale. Astfel, majoritatea locuitorilor municipiului sunt angajați în **industria extractivă (7.392)**, numărul acestora reprezentând **31,2%** din totalul populației active înregistrate la recensământul din 7 ianuarie 1992 și **56,1%** din populația ocupată în industrie, iar ca valoare a producției aceștia realizează numai 19,4% din total.

În **industria prelucrătoare** (celelalte ramuri industriale) lucrează (la data ultimului recensământ) **5.320** salariați, ceea ce reprezintă **22,5%** din totalul populației active și **40,4%** din populația activă din industrie, iar aportul industriei prelucrătoare la producția industrială este de **80,5%**.

Considerând mineritul un sector strategic al economiei naționale acesta este susținut încă într-o bună măsură de către stat, din care cauză șomajul este redus.

Din analizele făcute și de Institutul de Proiectare Deva, a reieșit că sunt nu numai necesare dar și urgente următoarele măsuri: re tehnologizarea activităților legate de extracția minereului, asigurarea securității salariaților, asigurarea reintroducerii unor terenuri sterile (rezultate prin extragerea minereului) în circuitul agricol, mărirea pilierului de protecție la suprafață și reumplerea galeriilor rămase în urma activității extractive, în scopul evitării surpărilor de teren.

Deși ramura construcțiilor și-a diminuat volumul în ultimii 3-4 ani, mai ales în ceea ce privește construcțiile de locuințe, din datele referitoare la anul 1991 se constată, totuși, că pentru industria extractivă s-au consumat **1.176.800 mii lei** pentru investiții-construcții

specifice, orice altă ramură beneficiind de mai puțin de 8% din volumul alocat ramurii menționate.

Capacitatea totală de **cazare turistică** este de **493** locuri în **5** unități (**3** hoteluri, **1** motel și **1** cabană). Fiind situat la poalele unor munți cu potențial natural turistic deosebit de valoros municipiul Petroșani dispune de posibilități de dezvoltare a turismului, acesta putând deveni una din ramurile aducătoare de profit pentru localnici și în același timp, de absorbție a forței de muncă excedentară, mai ales feminine și a tineretului.

În **cadrul sectorului servicii**, cel mai dezvoltat este comerțul, aceasta fiind în mare parte privatizat în sistem individual sau prin asociere.

ACȚIUNILE DE REORGANIZARE PE ETAPE, ÎNCEPUTE ÎN 1990, CONSTAU ÎN:

Etapa: 1990 – 1992 : s-au desprins de regie unitățile de învățământ și s-au unit:

- Laboratorul de Perfecționare și Pregătire a Personalului cu Stația Centrală de Salvare Minieră Petroșani;
- Baza de Aprovizionare cu Stația de Utilaje, Construcții, Transport Petroșani;
- Uzina de echipament hidraulic Vulcan cu UPSRUEEM Petroșani.

Etapa: 1992 – 1994 : s-au desprins de regie și transportat în societăți comerciale:

- Antrepriza de construcții și montaj minier Petroșani;
- Uzina de reparații și echipament minier Petroșani;
- Baza de aprovizionare și prestări servicii Petroșani;
- Institutul de securitate minieră Petroșani;
- Institutul de cercetări și proiectări miniere Petroșani.

Etapa: 1998 – 2002 : închiderea minei Dâlja Mare presupune:

- încetarea activității;
- conservarea minei;
- închiderea propriu-zisă;
- reamenajarea mediului.

Rămâne în activitate exploatarea minieră Petroșani. -

Pe lângă activitatea extractivă, mai sunt prezente câteva tipuri de activitate care contribuie la diversificarea profilului industriei, insuficient, însă, pentru asigurarea unui echilibru cu industria extractivă.

Dintre acestea au fost reținute:

- două unități profilate pe fabricarea de echipamente miniere (UPSRUEEM și UMIROM) cu cca. **2600** salariați, care și-au restrâns mult activitatea. Perspectiva lor este dependentă de dezvoltarea activităților miniere pentru asigurarea programelor de modernizare și re tehnologizare a acestora;

- unități ale industriei alimentare: fabrica de pâine, fabrica de prelucrare a laptelui (nu funcționează) și abator (folosit ca spațiu de depozitare);
- două unități de construcții (CONSMIN și CONPET) cu **1100** salariați;
- două institute de cercetare cu **145** salariați.

AGRICULTURA

Teritoriul administrativ al municipiului Petroșani, conform datelor comunicate de Centrul Agricol Petroșani, se întinde pe o suprafață de **19.556 ha.**, din care:

• agricol	8.181 ha.
din care:	
arabil	133 ha.
pășuni	3.044 ha.
fânețe	5.004 ha.
• neagricol	11.375 ha.
din care:	
păduri	10.188 ha.
ape	90 ha.
drumuri	171 ha.
curți, construcții	685 ha.
neproductiv	241 ha.

Teritoriul agricol reprezintă **41,83%** din totalul teritoriului administrativ.

În ceea ce privește producția animală municipiul Petroșani se situează printre localitățile performante la carne, lapte, lână și ouă.

Valorificarea acestor produse se făcea prin societăți agricole comerciale cu capital majoritar de stat, care sunt supuse procesului de privatizare, printre care S.C. ASROCOM S.A. Petroșani.

În cadrul teritoriului administrativ al municipiului există suprafețe afectate de procese naturale de degradare care necesită lucrări de combatere a eroziunii solului.

SILVICULTURA

Pe forme de relief, în zona montană sunt concentrate pădurile de rășinoase și de rășinoase în amestec cu fag, iar în zona deluroasă păduri de fag sau în amestec cu quercinee.

Suprafața teritoriului administrativ al municipiului este acoperită cu păduri într-un procent de **52,09%**. Aceste păduri sunt în proprietatea ROMSILVA.

Majoritatea pădurilor sunt gospodărite în regim de codru, aceasta permițând obținerea de lemn gros de calitate superioară, cu multiple utilizări și asigurarea optimă a problemelor legate de protecția mediului.

Accesibilitatea fondului forestier este bună, aceasta fiind asigurată printr-o rețea de drumuri forestiere a căror densitate este în medie, de **5,4 m/ha.**

După funcțiune pădurile se împart în două grupe, astfel:

Grupa I - Păduri cu funcții speciale de protecție care condiționează păstrarea echilibrului ecologic, ca și păstrarea și dezvoltarea unor obiective de interes economic, social sau științific.

Grupa II - Păduri de producție și protecție destinate pentru producerea materialului lemnos și a altor produse ale pădurii, concomitent cu protecția calității mediului înconjurător.

Pădurile din grupa I au, în principal, următoarele funcții:

1. protecția apelor;
2. protecția terenurilor și solurilor;
3. protecția contra factorilor climatici și industriali dăunători;
4. de recreere;
5. de interes științific și de ocrotire a genofondului și ecofondului.

Pădurile din grupele 1, 2, 3, cu rol prioritar în protecția mediului, totalizează peste 2/3 din suprafața pădurilor de protecție.

Subgrupa "păduri cu funcții de recreere" este supusă unui regim de conservare deosebită și este exclusă din procesul de producție lemnoasă. În acest fel se urmărește păstrarea cât mai nealterată a caracterului lor natural.

Subgrupa "pădurilor de interes științific și de ocrotire a genofondului și ecofondului forestier" este reprezentată de zonele naturale protejate de interes științific, cu valoare de patrimoniu național și regional. Intervențiile sunt destinate exclusiv ocrotirii integrale a naturii, funcția științifică fiind prioritară.

Pentru această categorie se interzice prin lege recoltarea de masă lemnoasă, inclusiv tăierile de igienă și lucrările de îngrijire, precum și orice alte activități care ar putea deranja echilibrul ecologic.

Starea de sănătate relativ proastă a pădurilor poate fi explicată prin seceta excesivă din ultimul deceniu, la care se adaugă poluarea locală și transfrontalieră, factorii biotici și abiotici.

În cadrul economiei municipiului Petroșani pădurile reprezintă o resursă regenerabilă, care realizează, cu cheltuieli relativ reduse, în afară de produse lemnoase și o serie de alte produse, accesorii, cum sunt: ciuperci, fructe de pădure, plante medicinale, produse de vânat și pescuit etc.

Fondul cinegetic format dintr-un număr mare de specii valoroase (cerb, urs, căprior etc.) asigură dezvoltarea vânătorii sportive, iar pescuitul în apele de munte este asigurat prin repopulări cu puiet de păstrăvi.

În concluzie, se poate afirma că fondul forestier constituie una din resursele naturale de mare importanță pentru municipiul Petroșani, a cărui gestionare rațională trebuie să constituie un imperativ al programelor de dezvoltare durabilă a teritoriului.

TURISMUL

Frumusețea și varietatea cadrului natural, precum și bogăția elementelor cu caracter cultural (artistic, arhitectural, etnografic, istoric) conferă județului Hunedoara un potențial turistic remarcabil.

Din zonarea turistică a județului, pe considerentele resurselor turistice, infrastructurii generale, echipamentelor, elementelor economice și sociale etc., au rezultat cinci zone (P.A.T.J. Hunedoara).

Municipiul Petroșani se încadrează în "Zona turistică Valea Jiului" care cuprinde obiectivele din partea de sud a județului.

Depresiunea Petroșani este delimitată de munții Godeanu, Retezat, Vâlcanului și în partea de est de munții Parâng.

Principalele forme de turism practicate în zonă sunt:

1. Turismul de circulație

- **tranzitul turistic** care se desfășoară de-a lungul traseelor:
 - DN 66 A Petroșani - Uricani cu o legătură dificilă spre Herculane;
 - DN 66 Călan - Petroșani - Tg. Jiu.
- **turismul itinerant cu valențe culturale** pe Valea Streiului Călan - Hațeg - Petroșani, cu extensie Hațeg - Sarmisegetusa pentru vizitarea obiectivelor din Țara Hațegului.

2. Turismul de recreere și odihnă

- **turismul de sfârșit de săptămână** - drumeții montane la cabanele din apropiere.
- **turismul de odihnă** la hoteluri/cabane/căsuțe amplasate în zone pitorești și cu un microclimat reconfortant.

Turismul de sfârșit de săptămână este foarte practicat în zonă. În sezonul estival **cca. 10 000** de turiști din localitățile înconjurătoare vin în zona Parâng.

3. Turismul sportiv

- **turismul montan** - cu practicarea sporturilor de iarnă și a drumeției montane în stațiunile Parâng, Straja și Râușor, de la care pornesc traseele din masivele Retezat și Parâng;
- **turismul pentru vânătoare și pescuit sportiv** - se desfășoară cu precădere în zona montană unde bogatul fond forestier oferă condiții optime, fiind cunoscute numeroase specii de vânat, iar pentru pescuit pe lacurile de acumulare Valea de Pești, Gura apelor și Teliuc.

Pentru practicarea sporturilor de iarnă (schi alpin, schi fond, sanie, alpinism etc.) există un domeniu schiabil deosebit de mare care momentan, din lipsa mijloacelor de transport pe cablu, este foarte puțin exploatat (**30%**). În prezent există numai **4 instalații de ridicat pe cablu omologate**. Perioada schiabilă este în medie de **7 luni/an**.

Unitățile de cazare existente sunt: **3** hoteluri cu **398** locuri, **5** cabane cu **60** locuri, **1** camping cu **30** locuri.

Deși zona dispune de un potențial turistic valoros, activitatea de turism s-a restrâns continuu, numărul turiștilor fiind în permanentă scădere. Aceasta a condus la un indice de utilizare a capacității de cazare sub nivelul celui național, ca efect al scumpirii serviciilor și a erodării puterii de cumpărare a populației.

Din analiza situației existente rezultă că activitatea turistică reprezintă una din sursele importante de dezvoltare economică a Văii Jiului, având în vedere potențialul natural al zonei ca și baza de cazare, relativ dezvoltată, existentă, cu mari posibilități de extindere și diversificare în perspectivă.

În scopul promovării turismului și creării unei imagini favorabile asupra Văii Jiului, considerăm necesară înființarea unor centre/birouri de turism și publicitate.

2.3. POPULAȚIE - ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

2.3.1. Numărul și evoluția populației

La 1 ianuarie 1995 municipiul Petroșani avea o populație de 53.010 locuitori, în creștere cu 620 de persoane față de momentul recensământului din ianuarie 1992.

Populația de 52.390 locuitori a municipiului Petroșani din 1992 domicilia în proporție de 98,2% în perimetrul orașului, restul de 1,8% locuind în cele 4 sate componente (care ocupă 12% din suprafața intravilanului municipiului).

Repartiția populației în teritoriul municipiului Petroșani - 1992 -

Localitatea	Suprafața intravilan		Populația		Densitatea (loc./ha)
	ha	Pondere în total %	Loc.	Pondere în total %	
Municipiul Petroșani	930	100,0	52.390	100,0	57
din care:					
Petroșani	820	88,0	51.473	98,2	64
Slătinoara	45	5,4	298	0,6	6,6
Peștera	15	1,1	123	0,2	8,2
Dălja Mare	35	4,4	299	0,6	8,5
Dălja Mică	17	1,1	197	0,4	12,0

Datele de mai sus reflectă diferența între tipurile de locuire din aceste localități. În Petroșani densitatea populației era de 64 locuitori/ha, iar în satele componente densitatea era de cca. 10 ori mai mică.

Dar chiar și în interiorul localității Petroșani tipurile de locuire prezintă mari diferențe, ceea ce conduce la densități extrem de variate: de la 7,5 loc./ha în partea de vest a municipiului, la peste 250 locuitori/ha în partea centrală a orașului.

Evoluția populației municipiului a fost influențată de dinamica activității economice, respectiv de dinamica impusă exploatarei cărbunelui în zonă. Astfel, dinamica populației din perioada postbelică se deosebește radical de cea din perioada antebelică.

Următoarele date sunt ilustrative pentru dinamica populației.

Anii de recensă- mânt	Populația	Dinamica		Ritm mediu anual de creștere față de recensă- mântul anterior (%)
		Cu bază fixă	În lanț	
1930	15.405	-	-	-
1948	14.138	100,0	91,8	-0,4
1956	23.052	163,0	163,0	6,3

1966	35.187	248,9	152,6	4,3
1977	40.664	287,6	115,6	1,3
1992	52.390	370,6	128,8	1,7
1995*)	53.010	374,9	101,2	0,4

*)01.01.1995

SURSA: C.N.S. "Recensământul populației, a locuințelor" vol.I, 1994, pag. 8

Pentru anul 1995 - C.N.S. "Populația la 1 ianuarie 1995".

Evoluția populației din localitățile componente ale municipiului Petroșani

Localitatea	1977	1992	Dinamica 1977 100%
Municipiul Petroșani	40.664	52.390	128,8
Petroșani	39.566	51.476	130,0
Slătinoara	338	297	88,2
Peștera	147	123	83,7
Dâlja Mare	376	297	79,5
Dâlja Mică	237	197	83,1

Evoluția structurii pe sexe a populației din întreg municipiul reflectă și ea dependența creșterii populației de dinamismul activității economice. În perioada interbelică, în așezarea modestă de **15.000** locuitori femeile erau majoritare (**51%**).

În structura pe sexe din 1966 se observa deja efectul creșterii populației în special prin aportul mișcării migratorii; cum bărbații au fost cei atrași îndeosebi spre aceste activități, ei reprezentau la acea dată **52,4%** din populație. Treptat, prin implantarea unor unități economice cu alte profiluri au fost atrase mai multe persoane de sex feminin. Din datele de mai jos se constată că între 1966 și 1977 numărul bărbaților a crescut cu **984** persoane, în timp ce numărul femeilor a crescut cu **2.190** persoane. Numărul persoanelor de sex masculin continuă, însă, să fie superior celui al persoanelor de sex feminin.

La începutul anului 1995, structura pe sexe se echilibrase, numărul femeilor depășind ușor pe cel al bărbaților.

Evoluția populației

1992 – 52.390 locuitori

1997 – 53.662 locuitori

1998 – 52.195 locuitori

Persoanele de sex masculin de 50-59 ani reprezentau în 1992 între 51 și 52% din totalul persoanelor de această vârstă. Cum după 1977 s-a intensificat din nou atragerea de populație masculină spre Valea Jiului, rezultatul s-a concretizat în prezența în proporție de până la 55% a bărbaților în grupele de vârstă de 20-35 ani, adică un excedent de 1.015 persoane de sex masculin (7% din totalul persoanelor între aceste vârste).

În schimb, în populația de peste 60 ani persoanele de sex masculin erau în proporție redusă (45-35%).

Structura pe vârste a populației din municipiu, la recensământul din 1992, comparativ cu proporțiile medii pe țară, era următoarea:

Grupa de Vârstă	Număr Persoane	Pondere grupelor de vârstă (%)	
		M.Petroșani	România - mediul urban
0-14 ani	12.190	23,3	24,3
15-59 ani	35.024	67,0	64,1
60 ani și peste	5.176	9,7	11,6

Până la vârsta de 45 de ani grupele de vârste erau relativ echilibrate în ce privește efectivele lor. O excepție constituia grupa 20-24 ani (generația anilor 1968-1972), cu un efectiv aproape dublu față de cel al persoanelor de 25-29 ani. Prezentăm mai jos repartitia pe grupe de vârstă a populației municipiului Petroșani în 1992:

Repartitia pe grupe de vârstă a populației la 7.I.1992

Grupe de vârste	Populația	Pondere în populație totală (%)
TOTAL:	52.390	100,0
0 - 4 ani	4.111	7,8
5 - 9 ani	3.824	7,3
10 - 14 ani	4.255	8,1
15 - 19 ani	4.379	8,3
20 - 24 ani	6.638	12,7
25 - 29 ani	3.602	6,9
30 - 34 ani	4.103	7,8
35 - 39 ani	4.338	8,3
40 - 44 ani	3.698	7,0
45 - 49 ani	2.805	5,3
50 - 54 ani	2.873	5,3
55 - 59 ani	2.588	4,9
60 - 64 ani	2.025	3,9
65 - 69 ani	1.448	2,8
70 - 74 ani	695	1,3
75 - 79 ani	513	1,0
80 - 84 ani	361	0,7
85 ani și peste	134	x

Dar această structură pe sexe și grupe de vârstă nu era comună tuturor așezărilor din componența municipiului. Dimpotrivă, în 3 din cele 4 localități componente, unde locuia o populație puțin numeroasă, aceasta era feminizată și îmbătrânită, proporția persoanelor în vârstă

de muncă fiind foarte redusă; excepție face localitatea Peștera, a cărei structură pe sexe și vârste este foarte apropiată de cea a municipiului Petroșani:

Localitatea	Ponderea Populației feminine (%)	Ponderea grupelor de vârstă (%)		
		0-14 ani	15-59 ani	60 ani și peste
Petroșani	49,6	23,3	67,0	9,7
Dâlja Mare	55,5	23,2	56,6	20,2
Dâlja Mică	50,2	17,3	55,8	26,9
Slătinoara	51,2	17,2	55,9	26,9
Peștera	48,8	23,6	65,8	10,6

2.3.2. Mișcarea naturală și migratorie a populației

Data fiind ponderea populației tinere mișcarea naturală a populației este caracterizată printr-o natalitate ridicată, superioară mediei orașelor țării și chiar mediei din orașele județului Hunedoara.

Datorită condițiilor de viață și de lucru din subteran mortalitatea depășește, însă, media județeană și națională, așa cum ilustrează datele de mai jos:

Mișcarea naturală a populației

- proporții la 1.000 de locuitori

	RATA NATALITĂȚII	RATA MORTALITĂȚII	RATA SPORULUI NATURAL	RATA MORTALITĂȚII INFANTILE
<u>1985</u>				
M.Petroșani*	16,0	8,9	7,1	26,7
J.Hunedoara				
- mediul urban	16,7	8,0	8,7	29,1
România				
- mediul urban	16,2	8,6	7,6	21,5
<u>1990</u>				
M.Petroșani	15,1	8,3	6,8	48,6
J.Hunedoara				
- mediul urban	14,6	8,0	6,6	31,0
România				
- mediul urban	12,9	8,2	4,7	24,1
<u>1991</u>				
M.Petroșani	13,6	9,0	4,6	34,2
J.Hunedoara				
- mediul urban	13,1	8,3	4,8	26,1
România				
- mediul urban	11,0	8,2	2,8	19,6

*anul 1986

În ultimii ani, natalitatea s-a redus în mod constant, ca urmare sporul natural, relativ ridicat până nu de mult, a fost în continuă scădere.

Mobilitatea populației a fost foarte accentuată în municipiul Petroșani, fiind ridicat atât numărul persoanelor care se stabileau în municipiu, cât și al celor ce plecau din

municipiu. Mulți ani aportul migratoriu a constituit componenta principală a creșterii populației. În ultimii ani, însă, sporul migratoriu a fost și el în regres, fapt ilustrat de datele de mai jos:

Mișcarea migratorie a populației

Anii	Stabiliri de domiciliu		Plecări cu domiciliul		Spor migrator	
	Persoane	%	Persoane	%	Persoane	%
1986	1.202	24,5	679	38,0	523	22,4
1990	2.016	13,8	1.515	28,5	501	19,4
1991	1.142	10,7	984	9,5	153	3,0

Sporul migratoriu s-a redus, însă, puternic după 1990, situându-se chiar sub nivelul sporului natural:

Sporul natural

Anul	Număr Persoane	La 1000 locuitori
1993	174	3,2
1994	106	2,0
1995	54	1,0
1996	59	1,1

Sporul migratoriu

Anul	Număr persoane	La 1000 locuitori
1993	+322	6,0
1994	+210	3,9
1995	-79	-1,5
1996	130	2,4

2.3.3. Resursele de muncă și posibilitățile de ocupare a acestora

Totalul persoanelor în vârstă de muncă 16-59 ani (bărbați) și 16-54 ani (femei) era în momentul recensământului din 1992 de **32.900** persoane, adică **62,8%** din întreaga populație, mult mai mare decât media națională care este de **56,0%**.

O caracteristică importantă a resurselor de muncă este faptul că sunt constituite din persoane: cca. 55% dintre persoane au mai puțin de 35 de ani, numai grupa de vârstă de 20 - 24 ani reprezintă 1/5 din totalul resurselor de muncă.

Ca urmare a creșterii neregulate a populației în decursul anilor, grupele de vârstă cu efective numeroase alternează cu grupele de vârstă cu efective restrânse numeric, mai ales în cazul celor tinere. Acest lucru crează dificultăți în ce privește posibilitățile de găsire a unor locuri de muncă pentru cei nou sosiți pe piața muncii.

Raportul dintre populația activă (**23.666** persoane) și resursele de muncă (**32.900** persoane) era în 1992 de **72/100** (la nivel național raportul mediu este **82/100**), ceea ce înseamnă existența unei mari rezerve de persoane aflate în vârstă de muncă (în special femei) care pot contribui la extinderea și diversificarea activităților economice, capabile să conducă la revitalizarea social-economică a municipiului.

Populația ocupată și structura ei în 1996 după locul de muncă

RAMURA	POPULAȚIA OCUPATĂ	
	Număr	%
TOTAL POPULAȚIE OCUPATĂ din care:	27.352	100,0
• agricultură, silvicultură	350	1,28
• industrie	12080	44,16
• construcții	3007	10,99
• comerț, hoteluri și restaurante	4406	16,11
• transporturi și telecomunicații	2694	9,85
• administrație publică	221	0,81
• învățământ	1542	5,64
• sănătate	1052	3,85
• activități financiare, bancare, asigurare	229	0,84
• alte activități	1771	6,47

Populația în 1996: **53.662** locuitori

Raportul de ocupare a populației după locul de muncă - **51,0%**

Din punct de vedere al ocupării populației dominant este profilul industrial*) unde activează 44,16% din populație.

Numai trei ramuri mai au ponderi relativ importante: comerțul și alimentația publică (**16,11%**), construcțiile (**10,99%**) și telecomunicațiile (**9,85%**). Celelalte ramuri sunt moderat dezvoltate.

Se estimează că în anul 1998, datorită unui număr de **8275** șomeri rata de ocupare a populației scade la aproape **36,5%**.

Șomeri la 9.11.1998	Număr	Femei
TOTAL	8275	4316
Din care:		
• în evidență și plată	1666	812
• beneficiază de ajutor de integrare profesională	334	201
• beneficiază de alocații de sprijin	3323	1195
• nu beneficiază de drepturi bănești	2952	2108

*) industria extractivă + industria prelucrătoare.

2.4. CIRCULAȚIE ȘI TRANSPORTURI

Rețeaua de străzi

Municipiul Petroșani are o dezvoltare longitudinală, de-a lungul râului Jiu, cu o dispunere aproximativ ortogonală a străzilor.

Lungimea totală a acestora este de cca. **84,3 km**.

Din această lungime aproximativ 38% (**32,1 km**) sunt acoperite cu îmbrăcăminte asfaltică, 6% (**5,3 km**) sunt cu pavele. 2% (1,1 km) au îmbrăcăminte din bolovani, și 54% (**45,7 km**) sunt împietruite.

Se evidențiază procentul relativ bun de străzi asfaltate, aproape 40%, dar nu există nici o arteră de categoria I tehnică (6 benzi), iar de categoria a II-a tehnică (4 benzi) sunt numai str. 1 Decembrie 1918, Avram Iancu și artera de tranzit de-a lungul căii ferate Petroșani - Tg. Jiu.

Practic, totalitatea municipiului Petroșani se găsește pe malul stâng (partea de est), pe malul drept (partea de vest) neexistând decât exploatările miniere Dâlja și Livezeni și un număr mic de gospodării țărănești.

Axa nord-sud a orașului este constituită din străzile Fabricilor, Livezeni, 1 Decembrie 1918, iar din dreptul stadionului (pasaj denivelat) de o arteră nouă ce trece pe lângă Piața Victoriei intrând apoi pe str. Dăvăneș în direcția Hațeg.

De la pasajul denivelat str. 1 Decembrie 1918 își continuă traseul spre dreapta, apoi la stânga și înainte trecând prin zona centrală a orașului, apoi prin str. M. Viteazul reîntră în artera propusă, înainte de Piața Victoriei și este destinată tranzitului ușor.

Porțiunea din str. 1 Decembrie 1918 cuprinsă între intersecția cu Mihai Viteazul și Piața Victoriei este pietonală (accidental carosabilă).

În general, din cauza condițiilor de relief străzile au profiluri transversale necorespunzătoare, în special în zona veche a orașului, în spatele gării C.F., iar în restul orașului se simte lipsa unor artere cu capacitatea mărită (ex. zona pieței).

Până la cabana Rusu drumul de acces este modernizat și are stare de întreținere bună.

Drumul de la cabana Rusu până la A.N.E.F.S. și Complexul școlii sportive, ca și cel de-a lungul pâraului Gruniu sunt necorespunzătoare, au pante mari, fiind impracticabile iarna.

Se remarcă lipsa parcajelor organizate, atât de necesare în zonă.

În zona Parâng există două drumuri :

- drumul interior care pleacă de la cabana Rusu până la cabana A.N.E.F.S.;
- drumul forestier pe Valea Gruniu.

Ambele drumuri nu au pante corepunzătoare circulației auto, fiind necesare lucrări de modernizare.

2.5. ZONE FUNCȚIONALE

2.5.1. Municipiul Petroșani s-a dezvoltat în luncă și pe terasele din stânga Jiului de Est. Prima ocupare masivă și compactă a terenului a reprezentat-o "colonia minieră" realizată la sfârșitul secolului trecut, urmată la scurt timp de coloniile C.F.R.-iștilor.

Modul specific de ocupare a terenului l-a constituit gospodăria izolată (momârlănească), locuințele fiind în mare majoritate împrăștiate pe culmile dimprejur. Această dispersie a avut două motivații: nevoia de sol agricol (realizată parțial și prin defrișări) și apropierea de surse de apă (sursele subterane fiind sărace în zonă).

Dezvoltarea intensivă a orașului s-a produs începând din anii șaiszeci. În perioada 1962-1982 s-a produs o importantă extindere a intravilanului, cu tendința marcată de a ocupa zona estică, respectiv terasele superioare ale Jiului și, de asemenea, spre sud, către confluența cu Jiul de Vest și spre est pe Valea Maleia (zonă aflată în afara pilierului de protecție la suprafața, deci expusă riscului).

În prezent, municipiul s-a apropiat foarte mult de limitele fizice normal-admisibile ale dezvoltării sale. Acestea sunt determinate de pilierul de protecție la suprafață și versanții abrupti.

Datorită limitelor fizico-geografice menționate, atât municipiul Petroșani cât și celelalte localități au cunoscut o dezvoltare "intensivă", în sensul unei accentuate creșteri pe înălțime. Acest mod de dezvoltare a condus la crearea unor spații urbane închise, opuse peisajului natural, opresive pe alocuri, cu siluete amorfe și lipsite de personalitate.

Din punct de vedere al zonificării funcționale extinderea arilor rezidențiale și spațiul limitat au determinat vecinătăți nedorite între industrie, locuințe și circulație. Ponderea redusă a spațiilor verzi și a zonelor de odihnă și recreere, ce ar fi putut constitui un element tampon și de protecție pentru locuire, accentuează conflictele funcționale susamintite.

Se poate aprecia că actuala configurație funcțională a Petroșaniului și a celorlalte localități ale depresiunii este rezultatul unui proces de dezvoltare întâmplător și în salturi, impus și dirijat de interese economice.

2.5.2. BILANȚUL TERITORIAL DIN INTRAVILANUL EXISTENT AL MUNICIPIULUI PETROȘANI – TRUPURILE A1- A21

ZONE FUNCȚIONALE		HA	%
1.	Zonă instituții publice și servicii, alte funcțiuni complexe de interes public	55,0	6,0
2.	Zonă locuințe colective în clădiri cu mai mult de 3 niveluri și funcțiuni complementare	143,5	15,4
3.	Zonă locuințe individuale în clădiri cu P - P+1-2 niveluri și funcțiuni complementare	273,5	29,4
4.	Zonă unități industriale, depozitare și exploatare minieră	162,0	17,5
5.	Zonă parcuri, amenajări pentru sport, agrement, turism	30,0	3,2
6.	Zonă gospodărie comunală, cimitire	8,0	0,9
7.	Zonă cu destinație specială și de echipare teritorială, din care:	93,0	9,9
	- zonă construcții aferente rețelelor tehnico - edilitare	12,3	1,3
	- zonă căi de comunicație feroviară și construcții aferente	31,0	3,3

	- zonă căi de comunicație rutieră și construcții aferente; pietonale	45,0	4,8
	- zonă cu destinație specială	4,7	0,5
8.	Alte zone(neconstruite, ape)	165,0	17,7
TOTAL PETROȘANI		930,0	100,0

Defalcarea intravilanului pe zone funcționale în localitățile componente, se prezintă astfel:

**LOCALITĂȚI COMPONENTE
SLĂTINIOARA – TRUPURI B1 – B31**

ZONE FUNCȚIONALE		HA	%
1.	Zonă instituții publice și servicii	0,5	0,8
2.	Zonă locuințe individuale în clădiri cu P - P+1 niveluri	32,0	50,0
3.	Zonă aferentă căilor de comunicație rutieră	11,0	17,2
4.	Alte folosințe	20,5	32,0
TOTAL SLĂTINIOARA		64,0	100,0

În zona cabana Rusu, stația meteo și A.N.E.F.S. există o suprafață de 16,0 ha construită în afara intravilanului defalcată pe funcțiuni, astfel:

ZONE FUNCȚIONALE		HA	%
1.	Zonă instituții publice și servicii	1,5	9,4
2.	Zonă locuințe individuale și case de vacanță P - P+1-2 niveluri	13,3	83,1
3.	Zonă aferentă căilor de comunicație rutieră	1,0	6,25
4.	Zonă construcții aferente rețelelor tehnico - edilitare	0,2	1,25
TOTAL		16,0	100,0

**LOCALITĂȚI COMPONENTE
PEȘTERA – TRUPURI C1 – C8**

ZONE FUNCȚIONALE		HA	%
1.	Zonă instituții publice și servicii	0,6	1,7
2.	Zonă locuințe individuale în clădiri cu P - P+1 niveluri	12,0	33,3
3.	Zonă construcții aferente rețelelor tehnico - edilitare	2,0	5,5
4.	Zonă aferentă căilor de comunicație (rutieră și feroviară)	4,0	11,2
5.	Alte folosințe	17,4	48,3
TOTAL PEȘTERA		36,0	100,0

**LOCALITĂȚI COMPONENTE
DÂLJA MARE – TRUPURI D1 – D15**

ZONE FUNCȚIONALE		HA	%
1.	Zonă instituții publice și servicii	1,5	4,5
2.	Zonă locuințe individuale în clădiri cu P - P+1 niveluri	16,0	47,0
3.	Zonă spații verzi și cimitire	2,0	5,9
4.	Zonă aferentă căilor de comunicație rutieră	6,0	17,6
5.	Alte folosințe	8,5	25,0
TOTAL DÂLJA MARE		34,0	100,0

**LOCALITĂȚI COMPONENTE
DÂLJA MICĂ – TRUPURI E1 – E7**

ZONE FUNCȚIONALE		HA	%
1.	Zonă locuințe individuale în clădiri cu P - P+1 niveluri	14,0	63,7
2.	Zonă aferentă căilor de comunicație rutieră	3,0	13,6
3.	Alte folosințe	5,0	22,7
TOTAL DÂLJA MICĂ		22,0	100,0

2.5.3. Aspecte caracteristice ale zonelor funcționale

a) **Zona de locuit** este alcătuită din locuințe colective și/sau individuale și dotări complementare acestora: școli, grădinițe, dispensare, comerț, biserici etc. După modul de utilizare a terenurilor s-au conturat trei categorii privind procentul de ocupare a terenului - P.O.T.(planșa 2.4.), după cum urmează:

- zone de locuit periferice - în care se poate interveni prin reparcelări, regim de înălțime P - P+3;
P.O.T. între 10,0 - 21,5% și C.U.T. între 0,10 - 0,22;
- zone de locuit amplasate limitrof zonei centrale în care intervențiile trebuie să nu conducă la creșterea C.U.T., regim de înălțime P - P+3;
P.O.T. între 30 - 34% și C.U.T. între 0,75 - 0,85;
- zone de locuit în cadrul zonei centrale și pe axul nord-sud cu un C.U.T. mare în care sunt necesare restricții de construire, regim de înălțime P+3 - P+10;
P.O.T. între 30,0 - 41,0% și C.U.T. între 1,9 - 5,8.

Referitor la starea clădirilor rezultă că cele cu un regim mediu și mare de înălțime, în general blocuri de locuințe și obiective de utilitate publică, sunt în stare de întreținere bună, cu excepția unor zone puse în evidență în planșa 2.3.

Clădirile de locuit cu regim mic de înălțime, P - P+1, au starea de întreținere bună, mediocră sau rea, conform planșei 2.3.

La această categorie ponderea cea mai mare (cca. 80%) o constituie clădirile în stare mediocră.

Cauzele acestei situații sunt următoarele:

- zonă cu o migrație intensă pentru muncă;
- fondul construit vechi a fost supus unor repetate modificări;

- înainte de 1990 perspectiva expropriării și a demolării a micșorat grija proprietarilor pentru întreținere;

- după 1990 s-au diminuat fondurile destinate întreținerii.

Din datele furnizate de Centrul Național de Statistică conform Recensământului din 1992, menționăm:

• Număr total de locuințe		17.849
• Număr total gospodării		18.112
din care:		
- în blocuri (82,4%)		14.926
- locuințe unifamiliale		3.186
	blocuri	locuințe unifamiliale
• Număr locuințe/clădire	5,56	3,88
• Număr camere/locuință	2,09	2,36
• Număr persoane/cameră	2,94	1,28
• Suprafața locuibilă/locuință	30,4	33,80
• Suprafața locuibilă/locuitor	10,3	11,50

b) Zona cu activități economice este, în principal, grupată în patru amplasamente:

1. Zona de nord - Întreprinderea Utilaj Minier
2. Zona Exploatării miniere Dâlja
3. Zona Exploatării miniere Livezeni
4. Zona de sud - Livezeni - Isroni

Alte unități economice sunt dispersate în zonele de locuit, în special în zona gării și a coloniei miniere.

c) Zonele de spații verzi, turism, sport și agrement (planșa 2.5.)

- sunt dispuse cu precădere în centrul și estul municipiului unde se află cea mai importantă parte a populației. Suprafața totală a parcurilor, complexelor sportive și a zonelor de agrement ale municipiului Petroșani este de cca. **30,0 ha.**

Deși este situat în centrul unei bogate zone turistice, în Petroșani se constată o mare carență de spații verzi amenajate pentru odihnă, sport, turism și agrement.

Astfel, în prezent există o suprafață verde de cca. **30,0 ha.** amenajată ca zonă de parcuri, agrement, scuaruri, plantații de aliniament față de un necesar de cca. **53 ha.** (la o normă de **10 mp./locuitori**).

Ca zone de agrement orașul beneficiază de zona Brădet de cca. **1,0 ha.**, adiacentă intravilanului existent și zona Parâng situată la poalele munților Parâng, Vâlcan și Sebeș, într-o zonă pitorească, cu o altitudine de cca. 1700 m, de unde pleacă trasee turistice către diferite puncte de interes.

Suprafețele amenajate pentru sport totalizează cca. **25 ha.** Și constau în:

- complexul sportiv al stadionului municipal;
- sală polivalentă;
- bazin acoperit;
- popicărie.

În zona parcului de pe Valea Maleia există un ștrand și o bază de Navomodelism.

În zona Parâng există 4 instalații de transport pe cablu (1 telescaun și 3 teleschiuri) care au fost proiectate și construite cu respectarea prevederilor prescripțiilor tehnice colecția I.S.C.I.R. Acestea sunt:

1. Telescaun pentru transport persoane pe traseul râul Maleia-Releu T.V. (l - 2232 m);
2. Teleschi pentru tractat schiori pe pârtia de lângă cabana A.N.E.F.S. (l - 380 m);
3. Teleschi pentru tractat schiori între stația Salvamont și Releul T.V. (l - 317 m);
4. Teleschi pentru tractat schiori pe pârtia de schi B (l - 1280 m).

Restul instalațiilor existente nu sunt proiectate și executate cu respectarea acestora. Detalii privind instalațiile respective sunt cuprinse în Adresa I.S.C.I.R. nr. 208/1999, anexată.

Ca spații de cazare în această zonă există 3 cabane: Rusu, ANEFS și a Școlii sportive, care au un nivel de dotare corespunzător.

În Petroșani există hotelurile Petroșani, Central și o Casă de oaspeți.

Zonele de agrement, parcurile, complexul sportiv, plantațiile de agrement, cimitirele, coridoarele verzi, spațiile verzi private și terenul agricol din intravilan sunt evidențiate în cadrul planșei nr. 2.5.

La norma de **17 ha. /1000 locuitori** zonele amintite satisfac necesarul, dar nu sunt dotate corespunzător, în special din punct de vedere al ponderii și diversității serviciilor.

Spațiile verzi existente în oraș nefiind amenajate corespunzător nu contribuie la îmbunătățirea cadrului ambiental al zonelor respective.

La ameliorarea microclimatului localității microclimatului localității contribuie însă și alte categorii de spații verzi:

- Spațiile verzi private (grădinile)
- Terenul agricol din intravilan
- Cimitirele
- Plantațiile de aliniament

Cel mai important element pentru microclimatul orașului, dar și pentru aspectul acestuia, îl constituie masivii muntoși din apropiere care acționează ca o centură verde, în unele locuri (în partea de est) realizându-se coridoare verzi care pătrund spre inima orașului.

d) Zona instituțiilor publice și serviciilor

Conform datelor statistice din 1992 situația instituțiilor publice și serviciilor de folosință zilnică se prezintă astfel: (planșa 2.6.)

- **Politico-administrative și servicii**
- **Financiar-bancar**
- **Învățământ**

- Grădinițe	- unități	16
	- nr.copii înscriși	1.533
	- nr.cadre didactice	69
- Școli primare și gimnaziale	- unități	13
	- nr. elevi	5.922
	- nr. cadre didactice	246
- Școli profesionale și de maiștrii:	- unități	3
- Licee	- unități	4
	- nr. clase	99
	- nr. elevi	2.371
	- nr. elevi	1.100
- Școli postliceale	- unități	1

- Facultăți și colegii	- unități	4
	- nr. studenți	3.319
• Sănătate		
- Creșe	- unități	2
	- nr. locuri	200
- Dispensare	- unități	10
din care:		
• comasate		3
• de întreprindere		7
- Spitale	- unități	1
	- nr. paturi	912
- Farmacii	- unitate	5
- Policlinici	- unități	2
• Cultură		
- Teatre	- unități	1
- Case de cultură	- unități	4
- Cinematografe	- unități	3
- Biblioteci	- unități	1
• Turism		
- Hoteluri	- unități	3
	- nr. locuri	
- Cabane	- unități	3
	- nr. locuri	
• Comerț		
- Magazine alimentare		93
• Lăcașuri de cult		

2.5.4. Caracteristicile zonei centrale

Zona centrală a municipiului Petroșani este o zonă cu funcțiune mixtă, constituită din:

- clădiri în care funcționează principalele instituții publice și servicii ce servesc întreaga localitate;
- blocuri de locuit, în stare de întreținere bună, cu regim de înălțime P+4 - P+10 etaje și care în marea majoritate, au la parter spații cu altă destinație;
- locuințe individuale în număr redus și în stare de întreținere bună;
- spații verzi amenajate și plantație de aliniament pe B-dul. 1 Decembrie;
- trei construcții monumente de arhitectură.

Delimitarea zonei centrale nu a fost făcută pe baza unor studii sau proiecte, ci a fost preluată din documentațiile de urbanism întocmite anterior și discutată cu autoritățile publice locale.

P.O.T. în zona centrală este între 30-34%, iar C.U.T. între 0,75- 0,85.

2.6. PROTECȚIA ȘI CONSERVAREA MEDIULUI

2.6.1. Mediul natural (planșa 2.5.)

Datele privind poluarea mediului natural au fost puse la dispoziție de către Agenția de protecție a mediului Deva prin adresa Nr. 1268/25.05.1995 (ANEXA).

a) Ape de suprafață

Jiul de est traversează localitatea de la nord spre sud unde se întâlnește cu Jiul de vest și nu prezintă pericol de inundabilitate. În secțiunea Livezeni apele Jiului ajung, conform STAS 4706/1988, cu starea de calitate de categoria a III-a.

În zona municipiului Petroșani se varsă pâraiele Maleia, Slătinoara și Sălătruc.

Poluarea apelor de suprafață este cauzată de:

- deversarea apelor menajere neepurate;
- deversarea directă, fără epurare, a canalizării pluviale;
- deversarea apelor uzate industriale, neepurate corespunzător, în sistemul de canalizare;
- epurarea incompletă a apelor uzate în stația de epurare Livezeni;
- suspensiile de cărbune și steril de la spălarea cărbunelui.

În conformitate cu datele prezentate de "Agenția pentru protecția mediului Deva", șlamul steril de cărbune evacuat în râul Jiu datorită funcționării necorespunzătoare a instalațiilor de epurare cât și a filtrelor presă în perioada rece a anului, reprezintă 53 t/zi și respectiv 77 mii t/an.

b) Apele subterane în zonă cu debit redus.

Sursa de apă subterană pentru municipiu o constituie stratul acvifer din lunca Jiețului.

Sursele de poluare a apelor subterane, sunt:

- ploile acide, datorate emisiilor de gaze și particule de la CET Paroșeni;
- depozitarea necontrolată a deșeurilor menajere.

c) Aerul prezintă o stare bună, cu valori sub CMA (conform STAS 12.574/1981) de 17 gr/mp/lună.

Sursele de poluare ale aerului sunt:

- transportul auto;
- unitățile RAH din zonă;
- depozitarea necontrolată a deșeurilor menajere.

d) Poluarea fonică

Există zone cu nivel fonic ridicat dar fără depășiri ale valorilor admisibile (STAS 10.009/1968), în special pe traseul lui DN66 care tranzitează localitatea.

e) Solul (planșa 2.1.)

Conform raionării geotehnice teritoriul municipiului este delimitat în patru zone cu caracteristici geotehnice diferite, după cum urmează:

Zona I - Zona de sud, situată pe vechea haldă de steril a minei Petrila, având în compoziție șlam de la preparație. Este o zonă improprie pentru construcții.

Zona a II-a - Zona centrală a municipiului este situată pe terasa joasă a Jiului la piciorul pantei de racord a acesteia cu versanții.

Stratificația este următoarea:

- gresii nisipoase compacte și cimentate la adâncimi;
- pietrișuri cu nisip prăfos brun cu grosime de 2 - 4 m;
- argile prăfoase brune cu zone cenușii plastic consistente, cu o stratificație

glomerulară la suprafață.

Pânza freatică se află la o adâncime de 2,5 - 4 m.

Terenul este favorabil construcțiilor necesitând însă, o atenție sporită la comportarea în timp a săpăturilor deschise.

Zona a III-a (zona Aeroport) este situată în lunca înaltă a Jiului.

Stratificația este următoarea:

- depuneri aluvionare grosiere de tipul pietrișurilor cu nisip la adâncime;
- strat subțire de prafuri nisipoase argiloase micacee brune

Pânza freatică se află la suprafață.

Zona este favorabilă construcțiilor cu condiția ca săpăturile pentru fundații să fie executate cu epuizmente.

Zona a IV-a este situată la vest de calea ferată, în lunca neînundabilă a Jiului.

Stratificația este următoarea:

- depuneri aluvionare, grosiere de tipul pietrișurilor cu nisip și cu elemente de bolovani la suprafață;

- prafuri argiloase cafeniu - negre cu grosime redusă

Pânza freatică este la adâncime mică de 0,5-2,0 m.

Zona este favorabilă construcțiilor cu atenție la spațiile funcționale de sub nivelul terenului.

Sursa de poluare a solului o constituie în special haldele de steril. Exploatarea minieră Dâlja are depuneri de steril pe o suprafață de 14,8 ha iar Petrița - sud pe 2,1 ha.

2.6.2. Zone naturale protejate

În teritoriul administrativ al municipiului Petroșani există două zone naturale protejate, aprobate prin Hotărârea nr. 11/1704/1995 a Consiliului județean Hunedoara:

- Zona "Momârlani" - Valea Jiului
- Zona "Piatra Crinului" din Parângul Mic - 0,5 ha.

2.6.3. Fondul construit protejat

Fondul construit protejat, locuințe și clădiri publice, prezintă în general o stare de întreținere necorespunzătoare și un grad de uzură avansat.

Primul nucleu construit al orașului Petroșani - cartierul de locuințe muncitorești "Colonia" din spatele Gării - realizat la început de secol nu corespunde din nici un punct de vedere cerințelor actuale. Aceste construcții necesită lucrări de consolidare, reamenajare, modernizare, ca și reabilitarea urbană a întregului ansamblu.

2.6.4. Monumente și ansambluri de arhitectură

Există o serie de 7 monumente de arhitectură aflate pe "Lista monumentelor istorice" aprobată de Ministerul Culturii, astfel:

- 27B 180 Mun. Petroșani - Str. N.Bălcescu Nr. 2 - PRIMUL SEDIU
S.A.R Petroșani 1920 (Muzeul Mineritului)
 - 27B 181 Mun. Petroșani - Str. Cuza Vodă Nr. 6 - SEDIUL SINDICATULUI MINIER
(1921-1946), azi cantină socială
 - 27B 182 Mun. Petroșani - Str. Grivița Roșie Nr. 36 - BAIA PUBLICĂ, 1925
 - 27B 183 Mun. Petroșani - Str. Grivița Roșie Nr. 38 CAZINOUL MUNCITORESC,
cca. 1925
 - 27B 184 Mun. Petroșani - Str. Lunca Nr. 8 . BISERICA DE LEMN SFINȚII
ARHANGHELI, sec. XVIII
 - 27B 185 Mun. Petroșani - Str. Mihai Viteazul Nr. 2 CAZINOUL FUNCȚIONARILOR,
1905 - azi Teatrul de Stat
 - 27B 186 Mun. Petroșani - Str.Republicii Nr. 81 -DISPENSARUL PRINCIPELE
MIRCEA, cca. 1925 - azi Club Studentesc
- De asemenea, pe listă, la "Zone istorice urbane", este inclus ansamblul de arhitectură:
- 22E 014 Mun. Petroșani - CARTIERUL DE LOCUINȚE MUNCITOREȘTI
"COLONIA" (delimitat de râul Jiul de Est, str. Cărbunelui, Gara și linia
CFR, str. Vlad Țepeș) - sfârșitul sec. XIX.

2.7. ECHIPARE EDILITARĂ

2.7.1. Alimentarea cu apă

Asigurarea necesarului de apă al consumatorilor din cadrul municipiului Petroșani se face în sistem centralizat, conectat la sistemul zonal de alimentare cu apă al Văii Jiului. Sistemul zonal se compune din două subsisteme zonale și anume sistemul zonal Jiul de Est și sistemul zonal Jiul de Vest.

Surse de apă potabilă

a) Surse de suprafață

- Râul Valea de Pești - acumularea Valea de Pești:

- captor prin intermediul unui baraj pe râul Valea de Pești, la cca. 300 m de confluența cu râul Jiul de Vest;
- volumul util al acumulării este de 4,5 mil.m³;
- debitul afluent în acumulare este suplimentat din captarea Buta, prin intermediul unei derivații cu diametrul ϕ 1.000 mm;
- debitul exploatat este de cca. 1.200 l/s și folosește pentru alimentarea cu apă potabilă a orașelor Uricani, Lupeni, Vulcan, Aninoasa și a zonei sudice (zona Aeroport) a municipiului Petroșani;
- debitul furnizat de această sursă este suplimentat cu cca. 120 l/s de către o serie de surse locale care introduc apă tratată în aducțiunea acumularea Valea de Pești - municipiul Petroșani.

- Râul Taia.

- captare prin intermediul unui baraj de priză de mici dimensiuni, de beton, prevăzut cu deversor central;
- debitul instalat este de 300 l/s, iar cel distribuit mediu de cca. 170 l/s și este utilizat pentru alimentarea cu apă a orașului Petrila și a zonei nordice a municipiului Petroșani.

- Râul Jieț

- captare printr-un baraj de priză de beton, prevăzut cu deversor central, amplasat în zona cheilor râului Jieț;
- debitul instalat este de 180 l/s, iar cel distribuit mediu de cca. 90 l/s și servește la alimentarea cu apă a localităților Petrila și Petroșani.

b) Surse subterane

Sursa de apă subterană o constituie stratul acvifer din lunca râului Jieț, situat în aval de Cheile Jiețului.

Captarea apei se face prin intermediul următoarelor instalații:

- drenul vechi, executat în anul 1910, cu diametrul ϕ 400 mm și lungime de 250 m, care asigură un debit de cca. 40 l/s;
- drenul nou, executat în 1952-1953 la cca. 450 m amonte de captarea veche, are diametrul ϕ 400 - 600 mm și lungimea de 300 m, asigurând un debit de cca. 55 l/s;
- puțuri forate pe malul drept al Jiețului, în amonte de localitatea Jieț, care asigură un debit de cca. 35 l/s.

Instalații pentru transportul, tratarea și înmagazinarea apei

Tratarea, transportul și înmagazinarea apei captate de la sursele prezentate anterior se face separat pentru fiecare sursă de apă, astfel:

- Sursa Valea de Pești

- Stația de tratare Valea de Pești, realizată inițial pentru un debit $Q = 700$ l/s, din care 50 l/s pierderi din tratare, a fost extinsă de curând pentru un debit suplimentar $Q = 500$ l/s;
- Aducțiune bifileră 2 ϕ 600 mm până la orașul Vulcan și 1 ϕ 500 mm până la municipiul Petroșani, având capacitatea de a transporta întregul debit captat;
- Înmagazinarea apei pentru municipiul Petroșani se face în rezervoarele 2 x 2000 m³, amplasate în estul localității la cota 663,00/659,00 mdMN, de unde este distribuită în cartierul "Aeroport".

- Sursa Taia

- Stația de tratare Taia este amplasată în apropierea captării și este proiectată pentru un debit $Q = 300$ l/s, în prezent realizându-se un debit mediu tratat de cca. 170 l/s;
- Aducțiunea gravitațională ϕ 600 mm care alimentează orașul Petrila prin rezervoarele 2 x 1500 m³ și în continuare ϕ 500 mm pentru municipiul Petroșani, prin intermediul rezervoarelor Dărănești 2 x 2000 m³, amplasate în nordul municipiului, la cota 669,00/665,00 mdMN.

- Sursa de suprafață Jieț

- Stația de tratare Jieț, amplasată în apropierea captării, a fost proiectată pentru un debit $Q = 180$ l/s, în prezent realizând tratarea unui debit mediu de cca. 90 l/s, utilizat pentru alimentarea cu apă a orașului Petrila și a municipiului Petroșani;
- Aducțiunea spre Petroșani are ϕ 300 mm și traseul pe valea râului Jieț, apoi trece pe valea pârâului Maleia până la rezervoarele 2 x 750 m³ (cota 699,00/695,00 mdMN) și 2 x 1500 m³ (cota 652,96/647,86 mdMN).

- Sursele subterane din lunca râului Jieț.

- Tratarea apei se face prin clorinare direct la captare;
- Transportul apei se face gravitațional prin mai multe aducțiuni către Petrila și Petroșani, după cum urmează:
 - Aducțiunea veche Jieț-Lonea-Petrila-Petroșani pleacă din puțul colectiv al drenului vechi și are traseul paralel cu râul Jieț. De la captare până la rezervoarele de compensare Lonea 2 x 250 m³ aducțiunea are diametrul ϕ 225 mm, lungimea 3.350 m și debitul capabil $Q = 45$ l/s. De la rezervoarele Lonea aducțiunea continuă cu diametrul ϕ 175 mm, străbate Petrila unde folosește ca arteră principală de distribuție și se termină cu rețeaua de distribuție a municipiului Petroșani;
 - Aducțiunea nouă Jieț-Lonea-Petroșani pleacă de la drenul nou, are traseul aproximativ cu aducțiunea veche, ajunge la rezervoarele Lonea 2 x 250 m³, cu

racord la acestea, continuă apoi prin orașul Petrila, pentru ca în final să alimenteze rezervoarele $2 \times 500 \text{ m}^3$ (cota 658,30/654,30 mdMN) și $2 \times 1.500 \text{ m}^3$ (cota 652,96/647,86 mdMN) ale municipiului Petroșani.

Aducțiunea este executată în anii 1959-1963, are diametrul $\phi 300 \text{ mm}$ și un debit capabil de cca. 110 l/s;

- Aducțiunea Jieț-Maleia-Petroșani pleacă de la drenul nou, are traseul pe valea râului Jieț, străbate platoul Maleia și se continuă pe valea pârâului Maleia până la rezervoarele $2 \times 500 \text{ m}^3$ și $2 \times 1.500 \text{ m}^3$ ale municipiului Petroșani. Aducțiunea este executată în anul 1952, are diametre variabile $\phi 200 - 250 \text{ mm}$ și o capacitate de transport de cca. 45 l/s.

Datorită execuției necorespunzătoare aducțiunea suferă avarii dese, motiv pentru care a fost dublată cu o altă aducțiune având $\phi 300 \text{ mm}$.

Rețeaua de distribuție

În general, fiecărui rezervor îi corespunde o zonă de presiune, cu rețea de distribuție aferentă. În prezent aceste zone de presiune nu sunt delimitate corect, ceea ce conduce la o distribuție necorespunzătoare a apei către consumatori.

Rețeaua de distribuție a municipiului Petroșani este inelară având o lungime totală simplă de 70,0 km.

În privința echipării străzilor cu rețele de distribuție a apei potabile, pentru o lungime totală a tramei stradale de 113,0 km lungimea străzilor cu rețele de distribuție este de 60,1 km, ceea ce înseamnă un procent de echipare de 53,2% (situația conform AGOS 1994).

Asigurarea necesarului de apă potabilă al consumatorilor

Cantitatea de apă potabilă distribuită în municipiul Petroșani în anul 1994, prin intermediul sistemului centralizat de alimentare cu apă, a fost de 5.551 mii m^3 , adică cca. 15.208 m^3/zi . Din această cantitate 8.950 m^3/zi au fost utilizați pentru consum casnic (adică 58,8% din total), 3.403 m^3/zi pentru consum public (adică 22,4% din total) și 2.855 m^3/zi pentru industria locală (adică 18,8% din total).

Din totalul populației municipiului Petroșani de 54.483 locuitori (la 01.01.1995), doar 43.950 locuitori (80,7%) beneficiază de apă potabilă din sistemul centralizat. Debitul specific de apă realizat în anul 1994 a fost de cca. 204 l/om.zi, inferior celui din STAS 1343/1-1995 care prevede 280 l/om.zi.

Lipsa apei potabile în municipiul Petroșani, concretizată prin alimentare discontinuă în timpul zilei (program de distribuție a apei - 8 ore/zi) și presiune scăzută a apei în orele cu vârf de consum, se datorează în principal deficiențelor sistemelor zonale Jiul de Vest și Jiul de Est (deficit de la surse și consumuri neraționale pe aducțiuni), dar și capacității de înmagazinare insuficientă a rezervoarelor din municipiul Petroșani.

2.7.2. Canalizarea și epurarea apelor uzate

Canalizarea municipiului Petroșani este realizată în sistem divizor.

a) Canalizarea menajeră

Pentru localitățile Petrila și Petroșani, canalizarea menajeră a fost rezolvată prin executarea unui colector magistral. Acesta vine din orașul Petrila cu secțiunea circulară Dn 50cm

și apoi străbate municipiul Petroșani cu secțiunea OVOID 60/90 cm, OVOID 70/105 cm și CLOPOT 89/140 cm pe tronsonul final până la stația de epurare Livezeni.

Colectorul magistral străbate municipiul Petroșani de la nord la sud, și preia apele menajere de la numeroase colectoare secundare.

Canalizarea localității Petroșani a fost executată în diferite perioade de timp. Pentru orașul vechi și cartierul Aeroport aceasta a fost realizată inițial în sistem unitar cu deversarea apelor menajere și pluviale direct în râul Jiu. Odată cu construirea stației de epurare rețeaua de canalizare a fost separată prin executarea de colectoare menajere racordate la colectorul magistral, apele uzate fiind astfel epurate înainte de evacuarea în emisar.

Lungimea totală simplă a colectoarelor de canalizare este de **55,2 km**, iar lungimea străzilor cu colectoare este de **36,7 km**. Procentul de echipare al străzilor cu colectoare de canalizare este de **32,5%**.

Conform datelor statistice din ianuarie 1992, din totalul de **17.821** locuințe existente în municipiul Petroșani doar **13.530** locuințe sunt racordate la sistemul de canalizare, adică un procent de **75,9%**.

În anul 1994 **42.200** locuitori beneficiau de canalizare, adică **77,4%** din totalul populației municipiului.

b) Epurarea apelor uzate

Epurarea apelor uzate menajere, transportate de colectorul magistral, se face în stația de epurare Dănuțoni amplasată în zona confluenței Jiului de Vest cu Jiul de Est. Stația de epurare este unică pentru toate localitățile din Valea Jiului, cu excepția orașului Uricani, are o capacitate de 700 l/s, și conține doar treapta mecanică de epurare.

Eficiența stației de epurare este de cca. 67% pentru suspensii CBO_5 . Caracteristicile apelor uzate menajere brute și după epurare sunt următoarele:

Indicatorul	U/M	Apă brută	Apă epurată
Suspensii	mg/l	180	60
CBO_5	mg/l	60	20
CCO	mg/l	25	15

c) Canalizarea pluvială

Apele provenite din precipitații sunt evacuate prin intermediul unor colectoare cu trasee scurte, direct în râul Jiul de Est, și pâraiele Maleia, Sălătruc, Slătinoara.

O parte din apele pluviale din interiorul municipiului Petroșani sunt colectate prin intermediul colectoarelor unitare, în zonele în care nu s-a realizat separarea completă a canalizării menajere de cea pluvială.

2.7.3. Alimentare cu energie electrică

Municipiul Petroșani este alimentat cu energie electrică din Sistemul Energetic Național prin intermediul a șase stații de transformare:

1. Stația electrică de transformare Petrila 110/20/6 KV
2. Stația electrică de transformare CFR 110/27 KV
3. Stația electrică de transformare IUM (DĂLJA Centru) 110/20/6 KV
4. Stația electrică de transformare Livezeni 110/20/6 KV

5. Stația electrică de transformare Petroșani Sud 110/6 KV

6. Stația electrică de transformare IPSRUEEM LIVEZENI 110/20 KV

Energia electrică este distribuită la consumatori prin linii de medie tensiune 20 KV și 6 KV aeriene și subterane, posturi de transformare în construcție de zidărie sau aeriene (105 = 97 PCZ + 8 PTA) și rețea de joasă tensiune aeriană și subterană desfășurate pe teritoriul localității.

Planșa nr. 3.2. prezintă rețelele electrice majore ale municipiului Petroșani.

În general, în zona centrală și în zonele nou construite rețelele electrice sunt subterane și spre periferie aeriene.

Consumatorii casnici, social-culturali și unitățile economice sunt alimentate din rețeaua de joasă tensiune existentă pe toate căile de acces ale localității, adiacent acestora.

Iluminatul public este realizat tot printr-o rețea de joasă tensiune având traseu comun cu cea care alimentează direct consumatorii și de multe ori cu rețele telefonice urbane. Acestea sunt în cea mai mare parte aeriene.

Posturile de transformare sunt legate buclat la rețeaua de medie tensiune, având permanent două posibilități de alimentare.

Acestea sunt încărcate în medie 75-80%.

Consumul de putere electrică la nivelul municipiului Petroșani este de cca. 25 MW. Încărcarea de funcționare este de cca.75%.

ANEXA

CAPACITATEA INSTALATĂ ÎN POSTURILE DE TRANSFORMARE

Nr. crt.	NUMĂR/ NUME	TIPUL	PUTERE INSTALATĂ (KVA)	m.t./t (KV)
0	1	2	3	4
1.	Fca OXIGEN	-	-	20 KV
2.	Fca OXIGEN	-	-	6 KV
3.	5	PCZ	2 x 250	6/0,4
4.	16	PCZ	1 x 250	6/0,4
5.	41	PCZ	1 x 400	6/0,4
6.	62	PCZ	1 x 400	6/0,4
7.	124	PCZ	1 x 630	6/0,4
8.	CED	PCZ	1 x 630	6/0,4
9.	63	PCZ	2 x 400	6/0,4
10.	40	PCZ	1 x 630	6/0,4
11.	ABATOR	PCZ	2 x 630	20/0,4
12.	38	PCZ	1 x 630	6/0,4
13.	37	PCZ	2 x 400	6/0,4
14.	TRANSCONTAINERE	PCZ	1 X 400	20/0,4
15.	130	PCZ	1 X 630	20/0,4
16.	125	PCZ	1 X 630	20/0,4
17.	135	PCZ	1 X 630	20/0,4
18.	95	PCZ	1 X 630	20/0,4
19.	87	PCZ	1 X 630	20/0,4
20.	73	PCZ	1 X 630	20/0,4
21.	133	PCZ	1 X 630	20/0,4
22.	94	PCZ	1 X 400	20/0,4
23.	58	PCZ	1 X 400	6/0,4
24.	59	PCZ	1 X 400	6/0,4
25.	66	PCZ	1 X 400	6/0,4
26.	134	PCZ	1 X 630	20/0,4
27.	67	PCZ	1 X 400	6/0,4
28.	53	PCZ	1 X 400	6/0,4
28*	10	PCZ	1 X 400	6/0,4
29.	68	PCZ	1 X 400	6/0,4
30.	50	PCZ	1 X 400	6/0,4
31.	35	PCZ	1 X 250	6/0,4
32.	34	PCZ	1 X 400	6/0,4
33.	51	PCZ	1 X 400	6/0,4
34.	33	PCZ	1 X 400	6/0,4
35.	31	PCZ	1 X 400	6/0,4
36.	30	PCZ	1 X 400	6/0,4
37.	-	PCZ	1 X 400	6/0,4
38.	122	PCZ	1 X 630	6/0,4

39.	39	PCZ	1 X 400	6/0,4
40.	29	PCZ	1 X 400	6/0,4
41.	32	PCZ	1 X 400	6/0,4
42.	7	PCZ	1 X 400	6/0,4
43.	IPSRUEEM	PCZ	1 X 630	6/0,4
44.	97	PCZ	1 X 630	6/0,4
45.	91	PCZ	1 X 400	6/0,4
46.	110	PCZ	1 X 400	6/0,4
47.	127	PCZ	1 X 400	6/0,4
48.	126 MILITARI	PCZ	1 X 630	20/0,4
49.	27	PCZ	2 X 630	6/0,4
50.	120	PCZ	2 X 400	6/0,4
51.	28	PCZ	1 X 400	6/0,4
52.	108	PCZ	1 X 630	6/0,4
53.	56	PCZ	1 X 400	6/0,4
54.	56	PCZ	1 X 630	6/0,4
55.	109	PCZ	2 X 630	6/0,4
56.	25	PCZ	1 X 630	6/0,4
57.	26	PCZ	1 X 400	6/0,4
58.	44	PCZ	1 X 630	6/0,4
59.	100	PCZ	2 X 630	6/0,4
60.	54	PCZ	1 X 400	6/0,4
61.	17	PCZ	2 X 630	6/0,4
62.	22	PCZ	1 X 630	6/0,4
63.	109	PCZ	1 X 400	6/0,4
64.	23	PTS	2 X 250	6/0,4
65.	112	PCZ	1 X 630	6/0,4
66.	113	PCZ	2 X 400 + 1 x 250	6/0,4
67.	89	PCZ	1 x 400	6/0,4
68.	24	PCZ	2 X 400	6/0,4
69.	13	PCZ	1 X 400	6/0,4
70.	15	PCZ	1 X 400	6/0,4
71.	16	PCZ	1 X 400	6/0,4
72.	14	PTM	1 X 400	6/0,4
73.	11	PCZ	1 X 250	6/0,4
74.	6	PCZ	1 X 250	6/0,4
75.	DEPOZITE	PCZ	1 X 250	6/0,4
76.	5	PCZ	1 X 250	6/0,4
77.	49.	PCZ	1 X 250	6/0,4
78.	9	PCZ	1 X 400	6/0,4
79.	CFD	PCZ	1 X 400	6/0,4
80.	8(GARA)	PCZ	1 X 250	6/0,4
81.	12	PTM	1 X 160	6/0,4
82.	118	PCZ	1 X 630	6/0,4
83.	IPM3	PTM	1 X 250	6/0,4
84.	IPM1	PCZ	1 X 250	6/0,4

85.	IPM2	PCZ	1 X 160	6/0,4
86.	98	PCZ	1 X 400	6/0,4
87.	CCSM	PTM	1 X 250	6/0,4
88.	20	PCZ	1 X 400	6/0,4
89.	123	PCZ	1 X 250	6/0,4
90.	18	PCZ	1 X 630	6/0,4
91.	114	PCZ	1 X 630	6/0,4
92.	21	PCZ	1 X 630	6/0,4
93.	115	PCZ	1 X 630	6/0,4
94.	19	PCZ	1 X 400	6/0,4
95.	116	PCZ	1 X 630	6/0,4
96.	117	PCZ	1 X 630	6/0,4
97.	92	PCZ	1 X 400	6/0,4
98.	3	PCZ	1 X 250	6/0,4
99.	4 PROGRESU	PCZ	1 X 250	20/0,4
100.	55	PCZ	1 X 250	20/0,4
101.	55	PCZ	1 X 250	20/0,4
102.	TRIAJ	PCZ	1 X 160	20/0,4

POSTURI DE TRANSFORMARE AERIENE

0	1	2	3	4
1.	64	PTA	1 X 250	6/0,4
2.	PECO	PTA	1 X 250	6/0,4
3.	46	PTA	1 X 250	6/0,4
4.	43	PTA	1 X 250	6/0,4
5.	70	PTA	1 X 250	6/0,4
6.	45	PTA	1 X 160	6/0,4
7.	42	PTA	1 X 160	6/0,4

2.7.4. Telefonie

Rețeaua telefonică a municipiului Petroșani este prezentată, de asemenea, în planșa nr. 3.2.

Circuitele sunt realizate în cablu pe traseu aerian și subteran, amplasate pe străzile municipiului, din care sunt alimentați toți abonații. În zonele centrale și cele cu locuințe în blocuri acestea sunt în general subterane.

Centrala telefonică este automată, tip 7D, are o capacitate de **5000 de linii telefonice** și este ocupată **100%** (cu cereri nerezolvate cca. 5000). Ea este interconectată cu 4 cabluri telefonice interurbane și are acces la rețeaua internațională prin Deva și Târgu Jiu.

Rețeaua telefonică urbană este de **cca. 168 km**. Întreaga canalizație este ocupată în totalitate și are un grad depășit de uzură.

Municipiul Petroșani nu este cuplat la radioreleu și toate transmisiunile telefonice se realizează prin cablu.

În perspectivă municipiul Petroșani va fi inclus în circuitul de transmisii prin fibră optică (... Pitești, Craiova, Târgu Jiu, Petroșani, Deva ...).

2.7.5. Alimentarea cu energie termică

Municipiul Petroșani este alimentat cu energie termică din centrala CET Paroșeni prin intermediul a 30 de puncte termice. Din acestea sunt alimentate cu căldură și apă caldă menajeră locuințele și dotările social-culturale ale municipiului.

Distribuția rețelei termice precum și așezarea punctelor termice în interiorul orașului este prezentată în planșa nr. 3.3.

În interiorul orașului această rețea este amplasată subteran, în galerii, împreună cu celelalte rețele subterane, traseele fiind, de regulă, situate în spații verzi și pe trotuare, adiacente carosabilului.

Unele trasee, evidențiate în plan, sunt supraaterane, montate pe estacadă.

Starea rețelelor termice secundare este foarte proastă, acestea având un grad foarte avansat de uzură. Rețelele primare au o vechime medie de funcționare și sunt mai bine întreținute.

Agentul termic primit de la centrala Paroșeni nu are parametri necesari și deci nu poate asigura corespunzător necesarul de energie termică la nivelul întregului oraș.

2.7.6. Gospodărie comunală

Rampa de depozitare a gunoiului menajer se află în zona Livezeni, la cca. 8 km. de municipiul Petroșani și nu corespunde necesităților actuale, așa cum nu corespund nici celelalte rampe ale localităților din Valea Jiului.

Căile de acces la rampele de gunoi sunt necorespunzătoare, în special în sezonul umed.

Nu există amenajări ale platformelor: împrejmuiri, rampe pentru spălarea utilajelor, ateliere de întreținere ale acestora etc.

Atât suprafața actualei rampe, de cca. 4,0 ha, cât și modul de depozitare și de neutralizare a deșeurilor nu corespund normelor specificate de către reglementările în vigoare. (Legea nr. 137/1995 privind protecția mediului și Ordinul M.S. nr. 536/1997).

Mari deficiențe prezintă și sistemul de colectare a deșeurilor menajere (R.A.G.C.L.), în special în ansamblurile de locuințe unde actualele platforme gospodărești sunt elemente de poluare și focare de infecție. Se transportă zilnic cca. 200 m.c. de deșeuri, care sunt colectate de pe străzi având o lungime totală de cca. 100 km.

Față de deficiențele semnalate Consiliul județean Hunedoara a inițiat în anul 1993 un studiu, întocmit de I.P.H. Deva, privind "Colectarea unitară a gunoiului menajer în sistemul urban al Văii Jiului".

Până în prezent studiul nu a condus la rezultate practice, deoarece Consiliile locale ale localităților din Valea Jiului nu au fost de acord cu amplasarea unei rampe de gunoi centralizate pe teritoriul lor administrativ.

Din punct de vedere al suprafeței ocupate de cimitire, se simte nevoia extinderii cimitirului amplasat în zona centrală, care, în curând, va deveni neîncăpător.

2.8. DISFUNȚIONALITĂȚI

Problemele majore la nivelul orașului Petroșani și localităților componente, inclusiv ale teritoriului administrativ al acestuia, se apreciază a fi următoarele:

a) Creșterea insatisfacției populației privind condițiile de viață, datorată:

- scăderii veniturilor reale bănești ale populației, reflectată în diminuarea an de an a volumului desfacerilor de mărfuri cu amănuntul și a volumului serviciilor prestate populației;
- gradului mare de uzură a infrastructurii edilitar-gospodărești;
- accesului dificil la locurile de muncă din cauza străzilor și drumurilor nemodernizate;
- asistenței medicale deficitare în localitățile rurale datorită lipsei personalului calificat, a dotărilor necesare și stării clădirilor;
- insuficienței dotărilor culturale și stării necorespunzătoare a celor existente;
- stării necorespunzătoare a clădirilor în care se desfășoară învățământul în mediul rural;
- uzurii fondului de locuit, care necesită lucrări de reparații, modernizări, precum și a instalațiilor de alimentare cu apă și de încălzire centrală care funcționează defectuos.

b) Privind modul de desfășurare a activităților economice

Există o serie de disfuncționalități ale sectorului minier, acesta fiind cel mai reprezentativ din ramura activităților economice. Printre disfuncționalitățile semnalate în studiul întocmit în anul 1995 de către I.C.P.M. Petroșani privind "Situația exploatărilor miniere", se pot menționa:

- caracteristicile geologico-miniere defavorabile, zăcăminte de ulei cu o tectonică complicată, cu falii a căror amplitudine variază de la valori minime la zeci de metri;
- calitatea cărbunelui diferă de la strat la strat, și de la zăcămintă la zăcămintă;
- desfășurarea proceselor de producție se face în condiții improprii, iar utilajele din dotarea actuală au fiabilitatea scăzută;
- necesitatea reconstrucției minelor de ulei;
- lipsa unei strategii de lungă durată privind crearea de ulei energetică și cocsificabilă.

În afara disfuncționalităților privind exploatarea minieră la nivelul municipiului Petroșani mai menționăm următoarele;

- slaba diversificare a profilului industriale;
- insuficienta dezvoltare ca pondere și diversitate a serviciilor;
- ocuparea de către industriile extractive a unor mari suprafețe de teren;
- agresivitatea ridicată a activităților industriale asupra factorilor de mediu;
- indicele scăzut de utilizare a capacităților turistice;
- slaba dezvoltare a agriculturii (scăderea efectivelor de animale), a serviciilor și a industriilor prelucrătoare legate de acestea.

c) Populația:

- repartiția neuniformă a populației în teritoriul intravilan;
- dezechilibru în structura pe vârste și sexe;
- scăderea populației rurale și continuarea procesului de emigrare a acesteia spre mediul urban;
- sporul natural negativ al populației în mediul rural și scăderea natalității în mediul urban.

d) Condițiile geo -morfologice

- procese de ravenare și alunecare de teren între Slătinoara și Sălătruc;
- pante peste 20° în teritoriul intravilan;
- folosirea intensivă a teraselor râului Jiu, care au cea mai mare stabilitate.

e) Utilizarea terenurilor

- extinderea localității în limitele fizice, normal admisibile, ale dezvoltării sale;
- existența haldelor de steril în imediata apropiere a localității;
- construcții realizate dincolo de limitele pilierului de protecție la suprafață.

f) Salubritatea

- sistem necorespunzător de colectare, transportare și depozitare a deșeurilor menajere.

g) Alimentare cu energie electrică, termică și telecomunicații

- rețelele electrice de medie tensiune (6 KV) sunt, în continuare, majoritare;
- posturile de transformare, neputând să fie controlate permanent, sunt deschise frecvent, sustrăgându-se atât utilaje cât și energie electrică;
- construirea fără autorizație a numeroase garaje;
- insuficienta capacitate a centralei telefonice existente afectează rețele tehnico-edilitare și pune, totodată, în pericol viața oamenilor;
- lipsa galeriilor tehnice în unele zone;
- proasta întreținere a rețelilor edilitare afectează major atât consumatorii și construcțiile cât și funcționarea tuturor rețelilor (canalul colector de canalizare inundă canalele termice, căminele telefonice etc. în special în partea sudică a orașului).
- deteriorarea aspectului zonelor în care sunt amplasate posturile de transformare și punctele termice; proasta întreținere a construcțiilor acestora și a spațiilor verzi alăturate;
- lipsa planurilor cu echiparea tehnico-edilitară la întreprinderile de specialitate, care să prezinte situația existentă și să evidențieze lucrările propuse pentru perioada imediat următoare; lipsa unui material care să sintetizeze principalele date referitoare la nivelul de echipare tehnico-edilitară.
- capacitatea redusă a CET Paroșeni corelată cu imposibilitatea beneficiarilor particulari de a face reparații capitale la rețelele secundare, în special în subsolurile blocurilor, duce la totala ineficiență a termoficării în cea mai mare parte a orașului. În aceste condiții, consumul de energie electrică crește foarte mult iarna, pentru a acoperi necesarul termic.

h) Alimentarea cu apă

Cauzele principale pentru care nu se asigură alimentarea cu apă în regim de funcționare continuu și în cantitate suficientă a consumatorilor din municipiul Petroșani, sunt următoarele:

- deși aparent sursele asigură cerința de apă a municipiului Petroșani, precum și a celorlalte orașe din Valea Jiului, în realitate acest lucru nu se realizează din următoarele motive:

- consum nerațional din sistemul zonal de alimentare cu apă Jiul de Vest (sursa Valea de Pești) în orașele Uricani, Lupeni, Vulcan și Aninoasa, precum și în exploatările miniere, conducând la deficit de apă în zona sudică a municipiului Petroșani;
- colmatarea acumulării Taia precum și transportul aluvionar excesiv al râului face inutilizabilă această sursă în perioadele cu precipitații;
- colmatarea stratului acvifer din lunca râului Jieț, cu consecința scăderii debitului la sursele subterane;

- Pierderi de apă pe aducțiuni, a căror valoare nu se poate determina exact din lipsa contorizării aducțiunilor și racordurilor către principalii consumatori;

- Capacitatea de înmagazinare a rezervoarelor este insuficientă, ceea ce mărește dificultatea de a asigura necesarul de apă în condițiile alimentării defectuoase din sursele Valea de Pești și Taia;

- Deficiențe majore în distribuția apei către consumatori datorate următoarelor cauze:

- dezvoltarea insuficientă a rețelei de distribuție a apei, 46,8% din străzi nefiind echipate cu conducte de apă;
- rețeaua de distribuție nu este echilibrată ;
- nu există o separare corespunzătoare a rețelei de distribuție pe zone de presiune, în unele locuri depășindu-se limita de presiune admisă de STAS de 60 m col. H₂O;
- conducte vechi, cu grad de uzură ridicat, care nu mai prezintă siguranță în exploatare și care necesită reparații dese;
- tronsoane executate în anii 1940 -1950, cu conducte de fontă și oțel, care în prezent au devenit subdimensionate datorită racordării ulterioare de noi consumatori;
- conducte care au ajuns să fie pozate sub carosabil datorită lărgirii străzilor principale, executarea reparațiilor devenind o operațiune dificilă și costisitoare.

- Orașul s-a dezvoltat pe etape, fără o concepție unitară, unele cartiere fiind afectate de lipsa de apă;

- Existența pericolului de infestarea a apei potabile cu microorganismele și bacterii provenite din rețeaua de canalizare, mai ales deoarece distribuția apei nu se face în mod continuu;

- Pierderi în rețeaua de distribuție și în instalațiile interioare de alimentare cu apă;

- Lipsa contorizării individuale a consumatorilor.

i) Canalizarea și epurarea apelor uzate

Lucrările de canalizare din municipiul Petroșani au rămas în urmă față de cele de alimentare cu apă (63,3% din străzi nefiind echipate cu conducte de canalizare), datorită faptului că o rezolvare corespunzătoare a evacuării și epurării apelor uzate necesită investiții foarte mari.

În prezent nu există un studiu de specialitate actualizat privind canalizarea municipiului, motiv pentru care nu se cunoaște exact situația fiecărui colector.

Anumite colectoare au un grad avansat de colmatare, capacitatea lor de transport fiind diminuată substanțial.

Execuția necorespunzătoare a unor colectoare conduce la poluarea pânzei de apă freatică subterană.

Separarea rețelei de canalizare unitară nu a fost realizată în totalitate. Parte din colectoare deversează apele menajere neepurate direct în apele de suprafață, iar o altă parte din colectoare preiau ape pluviale pe care le conduc către stația de epurare îngreunând funcționarea acesteia.

Capacitatea anumitor colectoare a devenit insuficientă datorită racordării ulterioare de noi ansambluri de locuințe, fără completarea corespunzătoare a rețelei de canalizare.

Stația de epurare Dănuțoni are capacitate insuficientă și eficiență redusă. De asemenea, prezintă dificultăți în exploatare și în privința fiabilității procesului tehnologic.

Exploatarea stației de epurare este îngreunată datorită deversării în canalizarea publică a apelor uzate industriale neepurate, sau epurate necorespunzător, de către agenții economici.

Evacuarea apelor pluviale din zonele joase ale municipiului (ex. zona Colonie) se efectuează cu dificultate.

j) Căi de comunicație rutieră

Datorită numărului mic de străzi de categoria a II-a și a absenței celor de categoria I-a circulația nu are o fluentă corespunzătoare, iar capacitatea rețelei majore este redusă. Deși prin municipiul Petroșani se derulează un trafic industrial important, acesta nu dispune de o arteră ocolitoare care să poată prelua tranzitul greu, destinat în special exploatărilor miniere.

Penetrațiile în oraș (DN 66 nord și sud, DN 7A, DN 66A), sunt amenajate pe artere de categoria a III-a cu capacitate de circulație insuficientă (ex. str. Maleia, str. Dărănești).

O serie întreaga de străzi au lățimi carosabile insuficiente (Eminescu, Cuza Vodă, Maioreșcu, Ștefan cel Mare etc.).

Există un mare număr de străzi împietruite (aproape jumătate din total).

O disfuncționalitate importantă o reprezintă existența unui singur acces auto din partea nouă spre partea veche a orașului (peste calea ferată), adică din partea de est în partea de vest, calea ferată despărțind Petroșaniul în două pe direcția nord-sud. Acest acces (str. Timișoara) nu numai că este unic, dar are și o configurație total nefavorabilă, cu subtraversarea arterei noi de tranzit urmată imediat de trecere la nivel, cu bariere, peste calea ferată și apoi intersecție în cruce cu str. Anton Pann.

În aceeași măsură accesul pietonal din partea veche spre partea nouă, în special din gară, este dificil neexistând decât o pasarelă în dreptul gării. Tot din cauza absenței accesului pietonal întreaga zonă din jurul gării este pe o izocronă mai mare de 5-10 minute față de o linie de transport în comun.

O altă problemă este lipsa parcajelor organizate, ceea ce conduce la parcare pe carosabil și crearea de obstacole înfluența traficului.

Trasee sinuoase apar pe str. Maleia și pe str. Noua (acces către Dâlja și mai departe către Aninoasa).

Există și un număr mare de treceri la nivel cu calea ferată (str. Dealului, str. Cucului, str. Nouă, str. George Enescu).

2.9. NECESITĂȚI ȘI OPȚIUNI ALE POPULAȚIEI

În vederea stabilirii direcțiilor de dezvoltare ale municipiului Petroșani au fost purtate discuții cu: consilierii municipali, conducerea Consiliului local și direcția de specialitate din cadrul Consiliului local.

De asemenea, prin adresa nr. 1656/19.05.1995 a Consiliului Județean Hunedoara au fost solicitate de la unitățile teritoriale interesate propuneri privind investițiile ce urmează a fi cuprinse în Planul Urbanistic General. Printre instituțiile care au răspuns (conform ANEXE) se pot enumera:

- Ministerul de Interne
- Grupul de pompieri al județului Hunedoara
- Direcția sanitară județeană Hunedoara
- Inspectoratul școlar Hunedoara
- Inspectoratul pentru cultură al județului Hunedoara
- Secția drumuri naționale - Deva
- ROMTELECOM
- CONEL
- Regia Autonomă a Huilei din România
- Agenția de protecția mediului Deva

În stabilirea direcțiilor de dezvoltare s-a ținut seama atât de posibilitățile fizice reale de dezvoltare ale municipiului, dictate de relief și limitele pilierului de protecție la suprafață, cât și de posibilitățile de dezvoltare economică rezultate din studiul socio-economic pentru municipiul Petroșani, dar și pentru toată Valea Jiului (P.U.Z. Valea Jiului - URBANPROIECT 1995).

Principalele necesități se referă la:

- relansarea economică a municipiului prin utilizarea eficientă a spațiilor existente ocupate în prezent de către diferite unități economice (schimbări de funcțiuni, re tehnologizare etc.);
- reducerea ratei șomajului;
- îmbunătățirea circulației, rezolvarea intersecțiilor, inclusiv a traversărilor peste Jiu și calea ferată;
- mărirea numărului de locuri de parcare;
- rezervarea unor amplasamente pentru locuințe sociale;
- realizarea de locuințe individuale (majoritatea cererilor);
- rezervarea unor amplasamente pentru obiective de utilitate publică;
- crearea condițiilor pentru dezvoltarea serviciilor;
- reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii;
- amplificarea spațiilor verzi;
- diminuarea gradului de poluare datorat traficului rutier sau feroviar prin crearea de perdele de protecție între zone incompatibile funcțional;
- ridicarea nivelului urbanistic și de echipare tehnico-edilitară a localităților componente;
- realizarea unei rampe de gunoi care să satisfacă necesitățile localității și condițiile impuse de protecția mediului.

Ca mod de soluționare a diverselor opțiuni, se poate aprecia că:

- direcțiile de dezvoltare urbanistică a municipiului Petroșani vor fi evidențiate în cadrul P.U.G.-ului și Regulamentului său aferent;
- studierea etapelor intermediare de dezvoltare, pe baza prevederilor din P.U.G., se va face prin Planuri Urbanistice Zonale sau Planuri Urbanistice de Detaliu.

3. STUDII DE FUNDAMENTARE

Elaborarea documentațiilor de amenajarea teritoriului și urbanism se bazează pe studii de specialitate ale diverselor domenii de activitate. Aceste studii, prin concluziile și propunerile lor sectoriale, fundamentează propunerile generale de amenajare teritorială și dezvoltare a așezărilor umane.

Respectivele studii de fundamentare pot fi deja întocmite la data elaborării documentațiilor respective sau se elaborează concomitent cu acestea.

Important este ca prevederile acestor studii (în cazul când sunt aprobate) sau propunerile altora (în cazul lucrărilor elaborate și în curs de aprobare), având legătură directă cu obiectivul analizat, să fie valorificate prin justificarea propunerilor din documentația ce se elaborează. Necesitatea studiilor de fundamentare este menționată și în Ordinul 91/1991 al MLPAT anexă la Legea 50/1991.

În cazul lucrării de față - Plan Urbanistic General - municipiul Petroșani - se regăsesc ambele categorii de studii de fundamentare.

Din prima categorie, cea a studiilor elaborate anterior, s-a considerat o trecere în revistă a principalelor studii elaborate în ultimii ani, ele având legătură directă cu obiectivul analizat și conținând o serie de prevederi, propuneri și date ce pot fundamenta propunerile din P.U.G.

Dintre acestea se detașează secțiunile Planului de Amenajare a Teritoriului Național, Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Hunedoara etc.

Din cea de-a doua categorie, cea a studiilor elaborate concomitent cu P.A.T.Z. se menționează Studiul exploatărilor miniere în conurbația Petroșani (zăcământ, piliere de protecție la suprafață, disfuncționalități, propuneri), Studiul circulației în conurbația Petroșani și teritoriul său de influență și Studiul de circulație al municipiului Petroșani. Aceste studii au fost considerate absolut necesare, ele fundamentând principalele capitole ale P.U.G. respectiv resursele energetice, utilizarea forței de muncă și căile de comunicație.

Pentru zona turistică Parâng - Valea Jiului - S.C. I.C.P.M. S.A. Petroșani a întocmit o "Notă de fundamentare" prin care se analizează potențialul turistic al zonei în scopul valorificării la maxim a condițiilor naturale favorabile existente.

În cele ce urmează se prezintă sintetic principalele prevederi sau propuneri ale acestor studii, cu referire la teritoriul administrativ și teritoriul intravilan al municipiului Petroșani.

P.A.T.N. se fundamentează pe o serie de studii elaborate în echipă pluridisciplinară, cu colaborarea unor specialiști din institute de specialitate și consultarea largă a organismelor centrale și teritoriale. Ea cuprinde 4 secțiuni (pentru început): căi de comunicație, apă, zone protejate și rețeaua de localități, aflate în stadii diverse de elaborare-avizare-aprobare.

P.A.T.N. - Secțiunea I : Căi de comunicație

Proiectul de lege privind această secțiune a fost finalizat în 1994. Este avizat de Guvern și se află în curs de aprobare la Parlament.

Tratând organizarea și dezvoltarea căilor de comunicație pe întreg teritoriul țării pe cele 4 categorii ale rețelei (rutieră, feroviară, aeriană și navigabilă), această secțiune este considerată prioritatea zero în amenajarea teritoriului național. În cadrul acestei secțiuni au fost analizate și enunțate propuneri, dintre care se semnalează cele privitoare la zona Văii Jiului.

- **Rețeaua de căi rutiere**

(schemele 1 și 2)

- Situarea municipiului Petroșani într-o zonă care necesită modernizări de drumuri existente, pe de o parte și crearea unor noi legături la rețeaua națională, pe de altă parte.

- Necesitatea realizării drumului expres Oradea - Deva - Petroșani - Tg. Jiu - Craiova, lucrare a cărei realizare va putea contribui hotărâtor și la dezvoltarea așezărilor umane din conurbația Petroșani.

- Modernizarea axei rutiere est-vest, care va putea face legătura rutieră între Brezoi (Valea Oltului) - Petroșani (Valea Jiului) - Orșova (Valea Cernei și Dunăre).

- **Rețeaua de căi feroviare**

(schemele 3 și 4)

- Situarea municipiului pe axa feroviară nord-sud ce leagă Transilvania cu Oltenia prin Valea Jiului (Simeria - Petroșani - Tg. Jiu - Filiași).

Realizată cu eforturi deosebite, datorate cadrului natural accidentat, această axă prezintă linie dublă electrificată pe tronsonul Simeria - Petroșani și linie simplă electrificată în continuare.

- Existența liniei simple între Petroșani și Filiași precum și rezolvările tehnice de relief (tunele, raze reduse la curbe, ziduri de sprijin, pante, etc.), conduc la realizarea unei viteze reduse la transport.

- Prin propuneri această axă urmează a fi dublată pe întregul traseu și îmbunătățită în ceea ce privește elementele sale geometrice.

Prin mărirea vitezei pe acest traseu se va putea reduce durata de transport și mări capacitatea, axa Simeria-Filiași, putând prelua astfel, o parte din traficul liniilor cu viteză sporită, Arad - Simeria - Sibiu (la nord) și Drobeta Tr. Severin - Craiova (la sud).

- **Rețeaua de căi aeriene**

(schema 5)

- Cele mai apropiate aeroporturi existente sunt la Caransebeș și Sibiu.

- Un nou aeroport este prevăzut a se realiza între Deva și Alba Iulia, important pentru accesibilitatea în zonă.

În cadrul P.A.T.N. nu au fost enunțate propuneri privind includerea râului Jiu în rețeaua navigabilă. Pentru acest râu efortul principal este îndreptat asupra diminuării gradului său de poluare.

P.A.T.N. - Secțiunea II : Apa

(schemele 6,7 și 8)

Lucrarea este în stadiul de finalizare a materialelor de bază și a proiectului de lege. Problema apei, atât în ceea ce privește resursele cât și modul rațional de gospodărire a acesteia, este considerată prioritară în dezvoltarea așezărilor umane și îmbunătățirea calității vieții.

- Integrarea țării noastre în acțiunea de reconstrucție "Europa Albastră", necesită definirea strategiei amenajării teritoriului național în domeniul apei, prin stabilirea obiectivelor specifice:

- corelarea resurselor de apă dulce, pe bazine hidrografice, cu prelevările diferiților utilizatori (populație, industrie, agricultură);
- conservarea și refacerea calității apei subterane și de suprafață;
- derivarea unor debite din bazinele excedentare către bazinele hidrografice deficitare;
- îmbunătățirea calității vieții în cadrul localităților prin asigurarea apei potabile pentru populație, conform standardelor;

- apărarea zonelor periclitate împotriva inundațiilor;
- creșterea eficienței sistemelor hidro-edilitare prin reabilitare și modernizare.

- Resursele totale de apă dulce (5702 mil. mc./an - apă subterană și 36.963 mil. mc./an - ape de suprafață) sunt repartizate pe cele 14 bazine hidrografice. Municipiul Petroșani se află în bazinul hidrografic Jiu în care resursele specifice sunt mai mari decât resursa medie pe țară de 1875mc./loc. și an. Calitatea apelor de suprafață și zonele de captare a apei sunt de categoria I-a de potabilitate, calitatea degradându-se în zonele de exploatare miniere (flotații și halde).

- În schemele 6 și 7 sunt prezentate situația existentă și propuneri la capitolul "Apa pentru populație". Este prezentat nivelul existent de asigurare cu apă ale teritoriilor administrative, consumurile medii de apă potabilă, nivelul de echipare cu rețele de apă și canalizare al străzilor, precum și pierderile de apă în rețelele de distribuție, în care sunt specificate și localitățile din conurbația Valea Jiului.

P.A.T.N. - Secțiunea III A - Zone naturale protejate (schemele 9,10 și 11)

Secțiunea "Zone naturale protejate" din cadrul P.A.T.N. oferă:

- elementele de bază și anexele legii specifice;
- strategiile specifice amenajării teritoriului, privind protecția zonelor naturale de interes național;
- bazele programelor de colaborare ale M.L.P.A.T. și Administrației locale cu factorii implicați în protecția naturii și în gestionarea bunurilor naturale de interes național;
- bazele tematice și metodologice pentru elaborarea P.A.T.Z. și P.A.T.J.

- Întregul demers metodologic al acestei secțiuni are un caracter selectiv-evolutiv. În acest sens, ierarhizarea și selectarea zonelor naturale protejate de interes național s-a făcut prin agregarea ponderată a evaluărilor tuturor categoriilor tipologice de valori naturale (zone științifice, păduri, resurse de apă, resurse peisagistice, resurse balneo-climatice, resurse agro-pedologice și resurse minerale).

- Din analiza datelor furnizate de secțiunea III A din cadrul P.A.T.N. reiese că zona conurbației Petroșani este una din zonele cele mai încărcate cu valori naturale patrimoniale. Aceasta se datorează în special existenței unor arii protejate cu statut deosebit (Parcul Național Grădiștea Muncelului - Cioclovina și numeroase alte rezervații științifice), a unui potențial peisagistic foarte valoros și a unei încărcări deosebite cu păduri în special cu păduri de protecție.

- Din analiza agresivității ambientale rezultă că în zona studiată aceasta este printre cele mai mari din cadrul teritoriului național, valorile naturale aflându-se deci în mare pericol.

Din cele de mai sus rezultă următoarele măsuri urgente:

- elaborarea unor studii aprofundate și corelate privind protecția principalelor valori naturale și a regulamentelor corespunzătoare;
- elaborarea unor programe de finanțare a protecției naturii;
- perfecționarea metodelor și mijloacelor de gestionare a bunurilor naturale patrimoniale;
- elaborarea și aplicarea unor programe complexe de educație ecologic-peisagistică.

P.A.T.N. - Secțiunea III B - Zone construite protejate

(schemele 12,13)

Secțiunea "Zone construite protejate" ca parte integrantă a Planului de Amenajare a Teritoriului Național - are ca scop stabilirea acelor teritorii de prestigiu național care datorită unicității, autenticității și specificității bunurilor de patrimoniu cultural cuprinse devin semnificative pentru păstrarea identității culturii noastre naționale.

Protejarea acestor zone constituie un obiectiv economic major, de interes național, care se va realiza printr-un proces continuu de identificare, conservare și valorificare a patrimoniului cultural național.

Secțiunea "Zone construite protejate" răspunde necesității de stabilire a unei strategii de dezvoltare la scară națională prin integrarea politicilor specifice de protecție a patrimoniului cultural național în activitatea de amenajare a teritoriului.

În vederea unei cât mai juste aprecieri globale a valorii culturale a fiecărei unități administrativ-teritoriale, studiul a avut la bază câteva criterii de apreciere valorică: istorică, urbanistică, etnografică și memorială în baza analizelor cantitative și calitative privind bunurile de patrimoniu cultural cuprinse.

- în cadrul P.A.T.N. - Secțiunea III B "Zone construite protejate" s-a evidențiat o ierarhizare globală a teritoriilor cu valoare culturală cât și identificarea centrelor urbane cu concentrare foarte mare de valori culturale (schema 13), fapt care a permis enunțarea unor propuneri privind strategia zonelor construite protejate, corelând activitatea de amenajare a teritoriului cu măsurile specifice de protecție a bunurilor de patrimoniu cultural natural conform prevederilor Legii 41/1995 și ale Ordonanței 68/1994.

În acest context se semnalează principalele propuneri pentru municipiul Petroșani:

- **Valoarea istorică**

Municipiul Petroșani - deținătorul unui număr redus de monumente istorice - 7 și a unei zone istorice urbane (Cartierul de locuințe muncitorești "Colonia"), necesită întocmirea de urgență a documentațiilor de urbanism privind delimitarea zonelor protejate și stabilirea regulamentului aferent, în așa fel încât activitatea de amenajare a teritoriului să asigure și punerea în valoare a patrimoniului cultural existent.

- **Valoarea urbanistică, etnografică și memorială** a zonei Văii Jiului se înscrie în categoria mică de interes pe plan național, ceea ce nu prezintă probleme deosebite pentru activitatea de amenajare a teritoriului.

P.A.T.N. - Secțiunea IV: Rețeaua de localități

- Este cea mai complexă dintre secțiunile P.A.T.N. elaborate până în prezent și integrează prevederi ale celorlalte 3 secțiuni menționate.

Scopul major al secțiunii îl reprezintă identificarea problemelor actuale și a tendințelor de evoluție a rețelei existente de localități în vederea armonizării dezvoltării pe plan național și a integrării acesteia în rețeaua europeană.

Modelul conceptual ce este în curs de elaborare pentru rețeaua de localități din țara noastră urmărește ierarhizarea și clasificarea localităților pe ranguri valorice corespunzător unor criterii cu largă valabilitate în țările Europei.

- Rețeaua de localități urbane din județul Hunedoara prezintă caracteristici deosebite.

În primul rând se remarcă o densitate ridicată de orașe ce clasează județul în categoria celor cu densitate între 1,6 - 1,9 orașe la 1000 km², alături de județele Sibiu, Brașov și Constanța. Se poate remarca, de asemenea, relația avantajoasă între mărimea populației municipiului reședință a județului și mărimea populației urbane totale.

- Valea Jiului alcătuiește un sistem de localități de mare tradiție în cadrul căruia prin P.A.T.N. Secțiunea IV se va stabili o ierarhizare capabilă să răspundă exigențelor unor evoluții constante către niveluri superioare de calitate a vieții și să clarifice vocațiile de dezvoltare pe termen mediu și lung ale localităților.

P.A.T.J Hunedoara

(schemele 14-30)

Lucrarea cuprinde o analiză generală la nivelul județului Hunedoara și propuneri de amenajare teritorială. Dintre principalele probleme menționate în P.A.T.J. - Hunedoara se menționează:

- teritoriul vizat de P.U.G. este situat pe firul Jiului de Est, într-o zonă depresionară, alungită, înconjurată de dealuri premontane și munți, a căror valoare economică și peisagistică susține activitățile economice din zonă;

- datorită reliefului, potențialul agricol al zonei este slab, suprafețele agricole fiind dominate de pășuni și fânețe (peste 60%); pădurea constituie o coroană verde a zonei, dar numai o mică parte din ea oferă materii prime pentru prelucrare industrială, deoarece majoritatea pădurilor au rol de protecție;

- în zonă sunt importante concentrări de populație și de activități economice și sociale;

- ca urmare a specificului economic al zonei, fluctuația populației este mare, numărul persoanelor stabilite în zonă este aproape tot atât de mare ca al celor plecate, astfel că sporul mișcării migratorii este ne semnificativ;

- populația ocupată a zonei este numeroasă, dar proporția ei în totalul populației este sub media pe țară, dat fiind numărul mare al populației foarte tinere;

- activitatea economică predominantă a zonei este industria, profilul zonei fiind dat de industria extractivă; sunt prezente și alte ramuri industriale, dar care reprezintă o pondere mult mai mică;

- cadrul natural al zonei oferă condiții pentru dezvoltarea turismului, pe versanții montani de est existând obiective turistice importante;

- pentru activitățile social-culturale există dotări publice de interes general cu rol teritorial bine reprezentate în domeniile **învățământului, sănătății, culturii, justiției** (tribunal, notariate), dar insuficiente.

- condițiile de locuire ale populației sunt modeste, ilustrate prin: densitate de locuire care depășește 1,4 persoane/cameră, revenind unei persoane între 8 - 11 m² suprafață locuibilă; între 5 - 10% din locuințe nu dispun de instalații de alimentare cu apă, iar între 25 - 40% își asigură încălzirea cu sobe;

- în general, zona are probleme de echipare cu rețele de alimentare cu apă (alimentare discontinuă), și de echipamente telefonice (care au o capacitate insuficientă), mai ales în zona montană;

- datorită activităților industriale intense zona are probleme de poluare a aerului, apei, solului și de degradare a solului prin prăbușire.

P.A.T.I. Valea Jiului

- Intuind rolul conurbației Petroșani în teritoriu și în încercarea de a găsi răspuns la problemele complexe cu care se confruntă activitatea minieră și așezările umane din zonă, în anul 1992 Consiliul Județean Hunedoara a inițiat și elaborat prin IPH - Deva "Planul de amenajare al teritoriului interorășenesc Valea Jiului".

- Incluzând în studiu cele 6 localități urbane, la care s-a adăugat și comuna Bănița, studiul este meritoriu. Acesta reprezintă o importantă bancă de date, făcând analiza situației la data respectivă.

- Studiul semnaleză pentru prima dată evoluția descendentă a extracției de cărbune din Valea Jiului, cu toate consecințele în plan economico-social și sugerează oportunitatea analizării menținerii exploatării la parametri ridicați (prin acordarea de subvenții și alocații de la buget) sau diminuarea exploatării, în condiții de rentabilitate.

- Lucrarea se axează pe analiza de detaliu a situației existente, sub multiple aspecte. În ceea ce privește propunerile de amenajare teritorială, enunțate global, acestea nu au la bază studii de fundamentare (dintre care se simte lipsa studiului de circulație și a studiului privind strategia în domeniul exploatării cărbunelui).

Situația exploatărilor miniere în zona conurbației Petroșani (zăcământ, pilier de protecție, disfuncționalități, propuneri)

Considerând necesar cunoașterea problemelor complexe generate de zăcământul de cărbune din Valea Jiului, URBANPROIECT a solicitat Institutului de Cercetare și Proiectări miniere (ICPM) - Petroșani elaborarea unui studiu de fundamentare privind mărimea zăcământului și delimitarea zonei exploatabile (pilierul de protecție la suprafață), durata prognozată a exploatării, forța de muncă în evoluția sa, disfuncționalități, scenariii alternative privind activitatea extractivă.

Prima parte a lucrării prezintă caracteristicile zăcământului, pilierul de protecție la suprafață pentru cele 6 localități urbane pe teritoriul cărora există 13 exploatări miniere, situațiile critice, restricțiile și disfuncționalitățile, propuneri de organizare a exploatărilor.

Partea a doua prezintă un extras din strategia de dezvoltare economică, inclusiv posibilitățile de reconversie economică a R.A.H. România.

Studiul circulației în conurbația Petroșani (et.I) și în municipiul Petroșani (Planșele 1,2,3 și 4)

Studiile de circulație au fost considerate absolut necesare fundamentării propunerilor din P.U.G. Problemele de circulație - în special în rețelele rutiere și feroviare - cu care se confruntă zona, cât și asigurarea unor legături cu rețelele naționale, au fost semnalate în cadrul P.A.T.N. și P.A.T.J. Hunedoara.

Axele prevăzute în planurile amintite sunt analizate în variante, detaliindu-se în culoare de circulație. Găsirea unor culoare viabile de circulație este dificilă în condițiile de relief ale Văii Jiului.

Disfuncționalitățile rezultate în urma analizei critice precum și posibilitățile de ameliorare sunt tratate la pct. 2.8.

Cercetare privind stabilirea schemei-cadru de abordare a dezvoltării durabile a așezărilor umane (Schema 31)

Abordată atât la nivel teoretic cât și la nivelul unor studii de caz (printre care Petroșani), cercetarea încearcă să definească coordonatele de bază ale dezvoltării durabile a așezărilor umane.

Pornind de la categoriile nevoilor umane (biologice, comportamentale și spirituale) lucrarea definește principiile esențiale, domeniile cheie, metodele cele mai eficiente și cadrul organizatoric-legislativ necesar care să conducă la o schemă-cadru coerentă și accesibilă.

În ceea ce privește studiul de caz Petroșani, municipiul analizat prin prisma dezvoltării durabile, în lucrare se menționează:

- Localitatea s-a dezvoltat pe baza unei resurse energetice - cărbunele. Exploatarea acestei resurse a afectat mediul atât prin extracție cât și prin prelucrarea la suprafață a cărbunelui.

- Apa, aerul, solul sunt afectate.

- Activitățile umane cât și modul de ocupare a teritoriului au acționat negativ asupra mediului în loc să valorifice elementele pozitive ale acestuia.

- Principalele probleme de mediu în zona Petroșani sunt legate de degradarea solurilor și a cursurilor de apă precum și de pericolul reducerii necontrolate a suprafeței forestiere.

- Circa 10% din localitate se află în zone de risc.

- Posibilitățile de extindere a intravilanului sunt reduse.

- Circulația majoră este dificilă.

- Infrastructura necesită îmbunătățiri.

În analiza situației existente, prezentată la punctul 2 al Memoriului general, au fost preluate date în studiile de fundamentare enumerate anterior, precum și din analizele referitoare la evoluția localității și a caracteristicilor sale morfologice, astfel:

- Condiții geotehnice și hidrogeologice;

- Starea fondului construit;

- Densitatea construcțiilor;

- Reabilitarea, protecția și conservarea mediului;

- Stabilirea zonelor protejate cu valoare deosebită;

- Instituții publice și servicii;

- Zonificarea funcțională.

Studiul privind potențialul economic și populația municipiului Petroșani, care face parte integrantă din prezentul memoriu, este un studiu cu caracter prospectiv care stabilește direcțiile evoluției activităților, a populației, a mișcării în teritoriu a activilor etc.

Referitor la evoluția municipiului Petroșani trebuie ținut seama de studiul întocmit în 1995 de către I.C.P.M. Petroșani privind "Situația exploatărilor miniere" din Valea Jiului și care face propuneri în vederea corelării documentațiilor de urbanism și de amenajare a teritoriului, ce se elaborează pentru această zonă, cu strategia pe termen mediu și lung a R.A.H. Română pentru perioada 1995-2010. Principalele obiective ale acestei strategii sunt:

- corelarea capacităților de producție cu cererile interne de cărbune și asigurarea unui grad de utilizare a capacităților de peste 80%, prin concentrarea producției la exploatările cu productivități ridicate și închiderea zonelor de exploatare neperformante;

- reducerea treptată a decalajului tehnologic;

- corelarea ofertei de produse cu cererea de produse;

- scăderea numărului salariaților concomitent cu creșterea productivității;

- etc.

Din analiza făcută în studiu rezultă că nu se pune problema unor măsuri globale în ceea ce privește reconversia, propunându-se o viabilizare a obiectivelor productive și o reconversie graduală a acestora și a personalului pentru alte activități ce nu servesc direct obiectului de activitate al regiei hulei.

Studiul susmenționat a pus la îndemâna proiectanților și administrației publice locale limitele reactualizate în anul 1995 a pilierelor de protecție la suprafață pentru toate localitățile Văii Jiului.

Este cunoscut faptul că exploatarea subterană a stratelor de cărbune are repercursiuni asupra suprafeței solului. Astfel, în urma exploatării subterane la suprafață apar crăpături, fisuri și alunecări de teren, în urma tasării rocilor, manifestări care afectează obiectivele de la suprafață.

Tipul de proprietate asupra terenurilor nu a făcut obiectul unui studiu separat acesta fiind definitivat pe baza colaborării cu compartimentul de specialitate din Consiliul local.

Notă de fundamentare "Zona turistică Parâng".

Zona Parâng este deosebit de frumoasă cu vedere spre munții Retezat, Vâlcan și Sebeș, având o creastă transversabilă cu vârfuri de **2073,6 m** Parângul Mic, **2460 m** Cârja și **2518 m** Parângul Mare, lacuri alpine, faună și floră de mare valoare.

În munții Parâng există condiții de relief și climă favorabile pentru turismul montan și practicarea sporturilor de iarnă (schi, sanie, sărituri cu schiurile, bob etc.).

Pârțiile existente în Parâng sunt dotate cu un telescaun, două teleschiuri și câteva baby schilifturi.

Nota de fundamentare susține realizarea Zonei Turistice Parâng având în vedere următoarele :

- pentru execuția întregului complex se vor crea cca. 3.000 noi locuri de muncă pentru o perioadă de 5 ani;
- prin activitățile din Zona Turistică se vor menține cca. 1.500 locuri de muncă permanente; pe perioada execuției investiției se va crea piață de desfacere pentru unitățile neminiere din Valea Jiului (societățile comerciale constructoare de mașini și instalații, antreprize de construcții și alte societăți comerciale);
- părțile care există și în mod deosebit cele care se vor dezvolta vor oferi 7 luni (210 zile) pe an condiții pentru practicarea sporturilor de iarnă la o capacitate de 10.000 schiori/zi, respectiv pentru populația din județul Hunedoara, Gorj, Dolj care îndrăgește sporturile de iarnă și drumețiile;
- părțile vor fi amenajate după standardele internaționale, putându-se organiza concursuri naționale și internaționale (de văzut caracteristicile tehnice ale acestora);
- realizarea trenului alpin va deschide toate părțile, acesta devenind axul în jurul căruia va gravita întreaga activitate din munții Parâng.

Prin **Nota de fundamentare** se propune dezvoltarea Zonei Turistice Parâng în scopul realizării unui complex turistic comparabil cu altele similare atât din țară cât și din străinătate.

În acest sens prezentăm câteva caracteristici ale lucrărilor propuse :

- **Zona Turistică Parâng** va ocupa o suprafață de **700 ha** (Poiana Brașov are **250 ha**);
- Pârțiile ce urmează a fi amenajate sunt următoarele :

Nr crt	Caracteristici	Pârția "B"	Pârția "V"	Pârția Slima	Pârția coamă Parângul Mic
1.	Lungime [m]	2.600	2.600	3.000	4.500
2.	Diferență de nivel [m]	700	700	700	970
3.	Lățime [m]	50	50	50-70	40-150

- Mijloace de transport pe cablu propuse pentru deservirea părților:

Nr crt	Mijloc de transport	Lungime [m]	Diferență de nivel [m]	Pârții pe care le deserveste
1.	Tren alpin	2.400	840	Toate
2.	Teleschi Slima 1	850	300	Pârție Slima
3.	Teleschi Slima 2	950	100	Pârție Slima

4.	Teleschi Poiana Mare	300	100	Coamă Parângu Mic - telescaun sosire
5.	Teleschi sub Poiană	300	100	Coamă Parângu Mic - telescaun sosire

În vederea dezvoltării zonei turistice Parâng, la vest de vârful Parângul Mic, este necesară realizarea / amenajarea de:

- rețelele tehnico-edilitare (energie electrică, apă, gaze naturale, canalizare, stație de epurare);
- circulații carosabile, parcări;
- instalații de transport pe cablu pentru schiori;
- tren alpin pentru transport persoane;
- pârtii de schi;
- spații de cazare și alimentație publică;
- construcții pentru sport și agrement.

Amenajarea pârtiilor B,V, Slima și Coamă Parângul Mic - Telescaun plecare, la cerințele Federației Internaționale de Schi, realizarea mijloacelor de transport pe cablu (teleschiuri) pe pârtiile Slima (2) și Poiana Mare (2), construirea de spații de cazare și alimentație publică pentru cca. 1.000 locuri și a unor construcții de agrement (terenuri de sport, piscină acoperită, popicărie, sală de sport etc.) va conduce la valorificarea zonei pe măsura potențialului natural de care dispune.

Prin materializarea acestor propuneri domeniul schiabil deosebit de mare existent în zonă, care în prezent este foarte puțin exploatat (30%) datorită lipsei mijloacelor de transport pe cablu, va putea fi utilizat la întreaga capacitate.

Propunerile referitoare la această zonă sunt detaliate în cadrul fiecărui capitol.

4. PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ

4.1. Evoluția posibilă, priorități.

Pe baza concluziilor și propunerilor studiilor de fundamentare și a analizelor făcute s-au formulat propunerile, reglementările și măsurile privind dezvoltarea urbană a municipiului Petroșani. Propunerile vor trebui corelate cu programul de dezvoltare al administrației locale, la materializarea acestora, precum și la întocmirea scenariilor de dezvoltare și identificare a priorităților, urmând a se ține seama de principiile dezvoltării durabile. În acest sens, se va urmări punerea de acord a nevoilor umane (individuale și sociale) cu resursele și potențialul real al mediului natural și construit, pe de-o parte și cu nivelul tehnologic și resursele financiare disponibile, pe de altă parte.

Principala disfuncționalitate a municipiului Petroșani și a tuturor localităților Văii Jiului rezidă din diminuarea producției de cărbune la sub 50% față de anul 1989, la care se adaugă monospecializarea zonei.

Procesul de restructurare și retehnologizare a exploatărilor miniere din zona Văii Jiului este necesar, acesta va trebui însă să fie acceptat și modelat în timp, pe etape, în scopul evitării declanșării unor conflicte sociale cu consecințe grave.

Propunerile de amenajare urbanistică punctează unele obiective strict necesare pe domeniul de activitate și se referă la: funcțiuni economice, valorificarea potențialului uman, pilieri de protecție la suprafață, intravilan, echipare tehnică, ridicarea calității locuirii, dezvoltarea serviciilor publice și protecția mediului. Propunerile se bazează pe elementele furnizate de către Consiliul local privind strategia de dezvoltare a municipiului Petroșani.

Principalul element care determină posibilitățile de dezvoltare ale municipiului și localităților sale componente este existența în subsolul zonei a zăcămintului de cărbune. Într-o configurație a zăcămintului, cantitatea de cărbune extras și protejarea localităților aflate la suprafață trebuie să existe un echilibru menit să asigure cantitatea necesară de cărbune și în același timp siguranța localităților.

Acest echilibru se realizează prin pilierii de protecție la suprafață, determinate periodic de către specialiști.

Teoretic pilierul de protecție la suprafață este o limită convențională trasată la suprafața terenului între câmpul exploatat și localitatea ce se dorește a fi protejată împotriva riscurilor. Această limită trebuie să cuprindă, în interiorul său, toate funcțiunile localității, respectiv căile de comunicație, diferitele amenajări, lucrările de artă, etc.

Odată determinat pilierul de protecție la suprafață devine un element determinant în direcționarea dezvoltării localității în condiții de siguranță.

În teritoriul administrativ al municipiului Petroșani pilierul de protecție la suprafață prezintă uneori abateri de la definiția și rolul său de protecție. Acesta nu lasă posibilitatea dezvoltării intravilanului sau lasă în afara limitei de protecție porțiuni din localitate sau localități întregi. Astfel, zonele de est și vest ale municipiului unde există localitățile Dâlja Mare, Dâlja Mică și Slătinoara până în zona cartierului Aeroport se află în afara limitei pilierului de protecție la suprafață. Posibilități de extindere a intravilanului, în vederea obținerii de spații pentru crearea unor activități strict necesare municipiului, există numai în zonele de SE și NV.

În zona de NV, la intrarea dinspre Deva, nu sunt posibilități de extindere a intravilanului din cauza reliefului și a existenței unor vechi halde de steril, singura posibilitate de dezvoltare fiind dincolo de cartierul Aeroport.

Prioritățile în cadrul dezvoltării urbanistice a municipiului până în anul 2000 se referă la:

4.3. DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE

4.3.1. Industrie, depozitare și construcții

În cadrul acestor categorii de activități se propun măsuri de modernizare și reorganizare începând cu re tehnologizarea și rentabilizarea capacităților existente, până la redistribuirea optimă în interiorul zonelor industriale. În acest sens, se pot elibera unele terenuri din cadrul zonelor de locuit ocupate de unități economice în scopul disponibilizării terenurilor respective pentru amplasarea de dotări sau amenajarea de spații verzi.

În privința profilului activităților industriale, se consideră că extracția cărbunelui va fi în continuare preponderentă, urmată de industria constructoare de mașini și de industria ușoară. Acest fapt va impune îmbunătățirea tehnologiilor și rentabilizarea capacităților de producție existente pentru creșterea productivității muncii în condițiile asigurării securității muncii și reducerii poluării.

În scopul promovării activităților de tip industrial și încurajării micilor întreprinzători în activități economice propunem ca unele rezerve de teren, situate în completarea zonei industriale din partea de sud și vest a municipiului, să fie destinate acestora.

Se apreciază că direcțiile de dezvoltare economică pentru viitor sunt următoarele:

- menținerea actualelor industrii cu realizarea de investiții pentru îmbunătățirea tehnologiilor și rentabilizarea producției;
- diversificarea producției în industria alimentară și ușoară, mai ales în unități mici și mijlocii;
- dezvoltarea sectorului terțiar prin crearea de noi locuri de muncă în domeniul prestărilor de servicii industriale și pentru populație.

Toate programele de restructurare și reconversie privind dezvoltarea Văii Jiului trebuie dublate de implementarea programelor privind infrastructura.

Trebuie conștientizat faptul că doar activitățile alternative sunt singura posibilitate de dezvoltare a zonei.

În privința dezvoltării spiritului antreprenorial, nu putem fi prea optimiști. Se consideră că persoanele care au dorit să înceapă o activitate nouă, au făcut-o în primii ani de după 1989.

Considerăm că există oportunități rezonabile în dezvoltarea prelucrării lemnului, producției de materiale de construcții, producției de sticlă, prelucrării produselor agricole și turismului.

Actualele I.M.M.- uri au posibilitatea creării de noi locuri de muncă. Totuși se consideră că acestea nu se afla la prea mare distanță de punctul de saturație. Pentru crearea de noi locuri de muncă este necesară susținerea finanțării întreprinderilor mici și mijlocii.

Un pas important în susținerea dezvoltării economice locale a fost făcut, prin punerea bazelor Consorțiului de Dezvoltare a Zonei Miniere Valea Jiului. Din acest consorțiu fac parte, ca membrii fondatori, Prefectura Județului Hunedoara, Consiliul Județean Hunedoara, Primăriile orașelor din Valea Jiului, D.J.M.P.S. Hunedoara – Deva, Universitatea din Petroșani și societăți comerciale din zonă.

Un program de finanțare Phare de 369.000 ECU, a fost derulat în anul 1998.

Rezultatul acestui program este finanțarea a 9 societăți aprobate de către Delegația Comisiei Europene, care vor crea 324 locuri de muncă.

Investitorii străini așteaptă intrarea în vigoare a Legii Zonelor Defavorizate.

Declararea acesteia ca Zonă Defavorizată ar trebui făcută de urgență. Valea Jiului se află din punct de vedere al piețelor urbane în apropierea coridoarelor principale ale României. Acest avantaj de poziționare trebuie valorificat.

Tipurile de activități indicate pentru zonă sunt:

- Întreprinderi mici și mijlocii cu 20 - 50 salariați;
- Întreprinderi flexibile specializate pe diferite tehnologii și produse;
- Întreprinderi din domeniul ingineriei metalelor;
- Întreprinderi axate pe piețe exterioare;
- Societăți din domeniul prelucrării produselor agricole;
- Există amplasament pentru o fabrică de bere;
- Firme de prelucrare a lemnului cu orientare spre export;
- Întreprinderi din domeniul textilelor și pielăriei;
- Întreprinderi de producție a sticlei optice;
- Societăți orientate în prestarea de servicii în special în domeniul soft-ului, inginerie și proiectare, etc;
- Repararea de mașini unelte;
- Reciclarea deșeurilor.

Programele guvernamentale pentru funcționarea lucrărilor publice, trebuie exploatate la maximum. Dacă aceste fonduri nu sunt suficiente este necesară căutarea și a altor resurse, cum ar fi donațiile, precum și exploatarea la maximum a potențialului autofinanțării. Astfel există posibilitatea colectării fierului vechi din Valea Jiului, care este abandonat peste tot, atât la suprafață cât și în subteran, această acțiune contribuind și la ecologizarea zonei. Cantitatea de fier vechi estimată este de 1 mil. tone. La un preț de vânzare de 75\$ per tona ar rezulta 75 mil. \$.

4.3.2. Agricultura

Posibilitățile de dezvoltare a unităților agrozootehnice sunt limitate, dar în cadrul zonelor economice propuse se pot dezvolta activități de prelucrare a produselor agricole provenite din gospodăriile populației.

Pe baza favorabilității fondului funciar agricol, care asigură condiții de dezvoltare a efectivelor de animale, se apreciază că în următorii 10 ani zootehnia, subramură de bază a producției agricole, se va reface cantitativ și calitativ.

Pentru refacerea și sporirea într-un timp mai scurt a producției agricole sunt necesare lucrări de completare, reabilitare și modernizare a lucrărilor de îmbunătățiri funciare, în special a celor **de combatere a eroziunii solurilor**. În acest scop, se impune:

- continuarea sau reabilitarea lucrărilor de combatere a eroziunii solului la amenajările existente;
- amenajări complexe antierozionale pe cursurile râurilor și regularizarea celor care crează probleme;
- amenajarea, ameliorarea și folosirea rațională a pajiștilor naturale.

Realizarea unor structuri care să contribuie la relansarea producției agricole constituie, de asemenea, o opțiune importantă în strategia de dezvoltare a agriculturii. În acest sens, se are în vedere organizarea de centre (servicii) agricole puternice care să aibă în sarcină rezolvarea operativă a tuturor problemelor legate de producția agricolă, printre care:

- intensificarea activităților specifice creșterii animalelor (servicii sanitar-veterinare, bază furajeră, etc.);
- servicii pentru achiziționarea și valorificarea produselor agricole vegetale și animale realizate în gospodăriile populației;

- intensificarea activităților de industrializare casnică a produselor primare, precum și dezvoltarea micii industrii de prelucrare în mediul rural; dezvoltarea spațiilor de dezvoltare locală.

Un rol important în procesul de prelucrare a producției vegetale și animale și de valorificare a produselor agricole va reveni în continuare capacităților din industria alimentară, care se pot dezvolta în cadrul zonelor economice propuse sau existente, printr-o mai bună utilizare a suprafețelor construite și terenurilor. La unitățile existente problemele care se pun sunt legate de creșterea gradului de utilizare a capacităților, ca și reabilitarea și modernizarea acestora în vederea realizării unor produse de calitate și competitive.

Asigurarea populației cu produse agricole va conduce la scăderea cheltuielilor alocate acestui capitol din bugetul populației, cu o influență pozitivă asupra nivelului general de trai.

4.3.3. Silvicultura

Importanța economică și ecologică a pădurilor impune adoptarea unui ansamblu de măsuri care să asigure în primul rând **menținerea integrității fondului forestier actual**, evitându-se tendințele de fărâmițare și dispersare a patrimoniului forestier:

Ca urmare, se propune adoptarea următoarelor măsuri:

- îmbunătățirea structurii pădurilor;
- îmbunătățirea zonării funcționale a pădurilor prin extinderea celor cu rol peisagistic, de recreere și științific;
- dezvoltarea activităților conexe de valorificare a produselor accesorii de vânatoare, pescuit și turistică;
- intensificarea activității de protecție a fondului forestier (introducerea unor specii rezistente, protecția împotriva bolilor și dăunătorilor, combaterea poluării industriale etc.);
- reintroducerea în circuitul economic a unor terenuri degradate din afara fondului forestier (terenuri în pantă afectate de procese de eroziune și alunecare, reconstrucția ecologică prin împăduriri a haldelor închise etc.);
- sporirea gradului de mecanizare a lucrărilor silvice și dezvoltarea rețelei de drumuri forestiere;
- gospodărirea unitară a fondului forestier din domeniul public și cel privat.

Având în vedere că fondul forestier reprezintă o resursă naturală de primă importanță pentru municipiul Petroșani, acesta trebuie să beneficieze de o politică de amenajare care să aibă în vedere o gestionare rațională și durabilă în viitor.

Pe baza fondului forestier exploatabil se pot dezvolta industrii mici și mijloci pentru prelucrarea lemnului, acestea putând constitui una din resursele de dezvoltare economică a municipiului Petroșani.

4.3.4. Dezvoltarea activităților turistice și de agrement

Așa cum a rezultat din analiza situației existente, zona Valea Jiului și implicit municipiul Petroșani dispune de un potențial turistic remarcabil datorită prezenței unor importante obiective culturale - istorice și originale tradiții etnografice, alături de un cadou natural cu o valoare peisagistică excepțională.

Accesele în municipiu din direcțiile Tg. Jiu și Deva pe DN 66 (Oradea - Brad - Deva - Hațeg - Petroșani - Tg. Jiu) și calea ferată (Oradea - Ineu - Simeria - Petroșani - Craiova), ca și din direcția Voineasa pe DN 7A au reale valențe turistice.

În cadrul strategiei de dezvoltare a activităților turistice trebuie avute în vedere următoarele obiective generale:

- întreținerea, modernizarea și extinderea bazei materiale turistice;
- cooperarea cu alte localități și județele învecinate în vederea promovării unor acțiuni de atragere a turismului în această zonă;
- instruirea și pregătirea personalului.

Paralel cu aceste direcții de dezvoltare obiectivele principale sunt:

- protecția mediului prin reducerea/înlăturarea factorilor de poluare;
- conservarea și protejarea resurselor naturale;
- conservarea și protejarea monumentelor istorice, a valorilor de etnografie și folclor specific zonei.

Strategia de dezvoltare și consolidare a funcțiilor turistice implică dezvoltarea turismului în directă coordonare cu cea economică generală în vederea reconversiei forței de muncă disponibilizate din sectorul primar spre sectorul terțiar.

Dezvoltarea turismului presupune asigurarea cu prioritate a accesibilității la principalele puncte de interes turistic, acțiuni ce trebuie să preceadă celelalte investiții din domeniul turismului.

De aceea, pe lângă realizarea în perspectivă a drumului expres Oradea - Deva - Petroșani - Tg. Jiu - Craiova, pe plan local, pentru creșterea ofertei în agroturism și o valorificare mai bună a resurselor turistice, se impune modernizarea drumului comunal din Câmpu lui Neag spre Herculane, pe valea Cemei.

În cadrul P.A.T.J. Hunedoara municipiul Petroșani a fost nominalizat ca centru de coordonare turistică pentru Valea Jiului propunându-se a se lua măsuri prioritare de modernizare și extindere a bazei turistice, precum și de diversificare a serviciilor.

Din studiul de amenajare a teritoriului județului rezultă că în municipiul Petroșani și zona înconjurătoare sunt condiții de dezvoltare pentru:

a) Turismul de circulație datorită amplasării pe direcția nord - sud între Transilvania și Oltenia se poate dezvolta:

- **turismul de tranzit** pe viitorul drum expres, Oradea - Deva - Petroșani - Tg. Jiu - Craiova, conform secțiunii I a Planului de Amenajare a Teritoriului Național (aprobată prin Legea nr. 71/1996).

De asemenea, legarea municipiului Petroșani la drumul expres propus pe ruta Nădlac - Alba Iulia - Brașov - București - Constanța va crea noi posibilități de dezvoltare socio - economică pentru o zonă mai mare.

Construirea drumului spre Herculane va deschide Valea Jiului spre vest dând o nouă dimensiune potențialului turistic al zonei;

- **turismul itinerant** - cu valențe culturale ce poate fi organizat pe trasee cu o mare valoare turistică, parcurgerea acestora oferind posibilitatea cunoașterii culturii materiale și spirituale specifice zonei de sud a județului, muzee și monumente ale naturii de interes național și local.

b) Turismul de odihnă și recreere

În teritoriul administrativ și zona înconjurătoare a municipiului Petroșani există un cadru natural pitoresc cu un microclimat reconfortant și cu posibilități de practicare a unor activități recreative, cum ar fi:

- **turismul de sfârșit de săptămână** - în zona lacului de acumulare Valea de Pești sau drumeții montane la cabanele din apropierea municipiului Petroșani și orașelor Petrila și Lupeni;

- **agroturismul** în localități rurale ca Bănița și Câmpu lui Neag, care este punct de plecare într-o zonă turistică montană de mare valoare.

Pentru localitățile evaluate ca având disponibilitate pentru agroturism se propune asigurarea cu prioritate a drumurilor de acces, alimentarea cu energie electrică și apă, canalizarea, rețea de telecomunicații, unități de alimentație publică, eventual transport în comun.

c) **Turismul montan** cadrul naural deosebit ce include muntele Parâng oferă condiții pentru drumeții montane, pe trasee variate și cazare în numeroase cabane sau stațiuni climatice montane existente sau în curs de execuție.

În stațiunea **Parâng**, unde există dotări pentru sport și agrement de iarnă, pârtii de schi, telescaun și teleschi, se propune amenajarea și modernizarea bazei sportive existente ca și amenajarea unor noi instalații de ridicat (telescaun și teleschi).

De asemenea, în stațiunea montană **Straja**, frecventată de turiști tot timpul anului, unde există pârtii de schi, 3 teleschiuri și un traseu de telescaun din orașul Lupeni, se propune finalizarea corpului nou de cazare și modernizarea cabinei existente.

Pentru dezvoltarea turismului montan se mai propune trasarea și dezvoltarea de trasee turistice care să fie incluse în turismul de drumeții montane, împreună cu SALVAMONT Petroșani.

c) **Turismul de vânătoare și pescuit sportiv** - aceste forme de turism facilitează legătura nemijlocită a turiștilor cu natura.

Se propune în acest scop înființarea unor baze de cazare de dimensiuni mici (cabane silvice), precum și crearea unei rețele de asistență tehnică individualizate pentru turismul montan, de vânătoare și pescuit.

Acțiunile necesare a fi întreprinse pe linia dezvoltării turismului, sunt:

- modernizarea drumurilor ce constituie trasee turistice;
- dezvoltarea infrastructurii generale;
- stimularea industriei casnice și de artizanat tradițională;
- stimularea micii producții alimentare și agricole;
- organizarea bazei materiale pentru turism și dotarea corespunzătoare a obiectivelor de interes turistic pentru vizitare;
- înființarea biroului de turism și publicitate;
- stimularea cooperării în dezvoltarea turismului prin elaborarea unor programe comune cu alte unități teritorial-administrative învecinate.

Pentru aceasta este necesară elaborarea unui studiu de dezvoltare care să cuprindă toate domeniile.

Diminuarea activității în exploatarea miniere face imperios necesară declanșarea unui program de investiții pentru dezvoltarea turismului, relansarea acestuia putând absorbi o parte din forța de muncă disponibilizată din sectorul primar în sectorul terțiar.

În municipiul Petroșani toate cele 488 locuri de cazare existente necesită modernizări.

4.3.3. Dezvoltarea activităților turistice și de agrement

Zonele propuse pentru dezvoltarea activităților turistice și de agrement sunt cele situate în preajma cabanelor Rusu, IEFS și Peștera.

Pentru turismul de scurtă durată sau tranzit se propun a fi amenajate zonele de agrement Brădet și din apropierea gării Livezeni.

4.4. EVOLUȚIA POPULAȚIEI - ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

În trecut evoluția populației din Petroșani a fost puternic influențată de dinamismul economic imprimat în mod voluntar acestei zone. În ultimii 5 ani s-au petrecut, însă schimbări importante atât în dinamismul imprimat din exterior creșterii populației (concretizat în scăderea sporului migratoriu al populației), cât și în componentele mișcării naturale a populației (reducerea accentuată a natalității și creșterea mortalității - concretizate în reducerea simțitoare a sporului natural).

Avându-se în vedere tendințele manifestate după 1990 în evoluția fenomenelor demografice, cât și statutul actual al municipiului și rolul său în cadrul rețelei de localități din Valea Jiului, s-au formulat două ipoteze privind ritmul de creștere a populației pentru următorii 15 ani:

1. - o ipoteză în care se presupune o ușoară îmbunătățire a tendințelor manifestate în ultimii 5 ani, rezultând o creștere moderată a numărului de locuitori - varianta 1;
2. - o ipoteză bazată pe intensificarea creșterii naturale și pe un excedent migratoriu pozitiv, cu valori variind între 2 și 5% anual, rezultând o evoluție mai dinamică a populației - varianta 2.

Numărul de locuitori preliminat în cele două variante este următorul:

	1995	2000	2005	2010
Varianta 1	53.010	55.150	57.400	59.700
Varianta 2	53.010	55.700	58.500	61.500

4.5.1. Organizarea circulației și transporturile.

Municipiul Petroșani are o rețea de circulație dezvoltată longitudinal în lungul râului Jiu, din care cauză principalele artere sunt orientate pe direcția N-S.

Rețeaua majoră este formată în principal de străzi de categoria a III-a tehnică (2 benzi de circulație).

Arterele de categoria a II-a (4 benzi de circulație) sunt 1 Decembrie 1918, Avram Iancu și artera de tranzit paralelă cu calea ferată, între pasajul denivelat din dreptul stadionului și Piața Victoriei.

În perspectivă, rețeaua se va completa cu o serie de artere noi, iar arterele de categoria a III-a (2 benzi) ce nu vor mai avea capacitatea corespunzătoare preluării traficului prognozată să se lărgească la categoria a II-a (4 benzi).

Propunerile făcute pentru rețeaua de străzi și pentru organizarea circulației în etapa 2010-2020 sunt prezentate grafic în planșa nr. 7 "Organizarea circulației".

Traseele noilor artere cât și lărgirile străzilor existente au fost propuse urmărindu-se un minimum de demolări și exproprieri.

În clasificarea funcțională a arterelor municipiului arterele de penetrație, sunt de primă importanță. Din totalul lor sunt propuse pentru lărgire de la categoria a III-a (2 benzi) la categoria a II-a (4 benzi) cele două din nord, respectiv sud, ce se realizează pe DN 66 (dinspre Hațeg și Tg. Jiu). Penetrația pe DN 7A dinspre Voineasa, pe malul pârâului Maleia, rămâne de categoria a III-a. De asemenea, se propune modernizarea penetrației dinspre Dâlja

Mare și continuarea acestei artere până la Aninoasa, precum și lărgirea la 4 benzi (categoria II) a străzii Stadionului.

Pentru rezolvarea tranzitului greu, care actualmente afectează municipiul, se propune un sistem de ocolitoare:

- arteră de categoria a II-a (4 benzi) la vest de municipiu, pe malul stâng al Jiului, începând de la pasajul denivelat peste Jiu până la ieșirea spre Hațeg; apoi, din dreptul stației de betoane a D.J.A.P., pe malul drept al Jiului până la intersecția cu DN 66 A;

- arteră de categoria a III-a (2 benzi) pe malul drept al pârâului Jieț, din dreptul localității cu același nume, apoi din dreptul localității Lonea pe malul stâng al Jiețului până la vărsarea Jiețului în Jiul de est;

- de la vărsarea Jiețului în Jiul de est, arteră de categoria a III-a pe malul stâng al Jiului de est până la intersecția cu artera de penetrație dinspre Hațeg;

- din punctul unde penetrația dinspre Voineasa părăsește cursul pârâului Maleia, arteră de categoria a treia de-a lungul cursului pârâului pe lângă piața centrală, cu supratraversarea străzii de categoria a II-a în lungul căii ferate, până la artera ocolitoare de vest de oraș, pe malul Jiului.

Cele mai importante artere interzonale ale municipiului Petroșani sunt următoarele:

- traseul DN 66 care practic traversează orașul de la nord la sud de-a lungul căii ferate Tg. Jiu - Petroșani - Hațeg;

- strada 1 Decembrie 1918, care se ramifică din traseul DN 66 aproximativ în dreptul stadionului și străbate zona centrală (hotelul Petroșani, Primărie, magazinul Jiul, Piața Victoriei) până în dreptul pasarelui pietonale ce permite accesul din gară către oraș;

- strada General Vasile Milea care asigură accesul dinspre Voineasa, prin oraș către traseul DN 66;

- strada Timișoara care constituie singurul acces auto în zona veche a orașului (din spatele gării);

- strada Avram Iancu și strada Nicolae Bălcescu care asigură accesul către piața agroalimentară principală;

- strada Unirii, Independenței și Aviatorilor care asigură, în principal accesul și traficul în cartierul Aeroport.

Pentru a oferi posibilitatea desfășurării și altor categorii de trafic decât cel auto, s-au propus trasee pentru circulația bicicliștilor, pietonilor, după cum urmează:

- pentru circulația pietonală: de la stadion supratraversarea DN 66 pe pasarelă propusă, apoi pe străzile 9 Mai, Carpați, Ion Creangă și Nicolae Bălcescu, ultimele trei debușând în strada 1 decembrie 1918 și pe aceasta până în Piața Victoriei, inclusiv;

- pentru circulația bicicliștilor: pe străzile Aviatorilor (de la podețul peste pârâul Staicului), Unirii, Oituz, Independenței, 1 Decembrie 1918, Piața Victoriei, DN 66, artera nouă pe malul stâng al Jiului de est până la intrarea în I.M. Petrila.

Rețeaua existentă de transport în comun local este satisfăcătoare, realizând legătura cu zonele de muncă, agrement și locuit.

Principalele trasee se desfășoară pe străzile: DN 66, Mihai Viteazul, 1 Decembrie 1918 și Dealul (acces Petrila).

Se propune completarea acestor trasee cu altele noi pe străzile: Cărbunelui, George Enescu, Titu Maiorescu, Anton Pann, Lungă, Stadionului (până la ocolitoare pe malul stâng

al Jiului), Cucului (fostul penitenciar), penetrația dinspre Voineasa (General Vasile Milea), artera nouă pe pârâul Maleia până la ocolitoarea pe malul Jiului, Ion Budai Deleanu, Avram Iancu, Carpați, Independenței, Aviatorilor (până la intersecția cu strada Sălătruc).

În zona Parâng au fost propuse trasee noi de drumuri între:

- cabana Rusu și vârful Parâng;
- cabana Rusu și punctele de plecare ale instalațiilor de ridicat pe cablu pentru persoane.

De asemenea, în aceste zone au fost propuse suprafețe pentru parcare.

Pentru drumurile existente s-a propus modernizarea și îmbunătățirea profilului longitudinal al acestora.

4.5.2. Circulația feroviară

În conformitate cu studiile întocmite până în prezent la nivel de teritoriu național, județean sau zonal, pentru municipiul Petroșani principalele obiective privind circulația feroviară, cu aplicare pe termen mediu, sunt:

- modernizare și extindere gara Petroșani;
- dublarea și electrificarea căii ferate Petroșani - Târgu Jiu.

Având în vedere suprafața de teren ocupată de către căile de comunicație feroviare și construcțiile aferente acestora, s-a considerat că extinderea gării Petroșani se poate face pe amplasament propriu.

4.6. ZONIFICAREA FUNCȚIONALĂ, STABILIREA INTRAVILANULUI

4.6.1. Zonificarea funcțională

Zonificarea teritoriului municipiului Petroșani intervine hotărâtor în elaborarea reglementărilor privind organizarea și dezvoltarea localității.

Pe baza analizei critice a situației existente privind toate funcțiunile urbane: sociale, economice, naturale, ambientale etc., programul de dezvoltare al municipiului se poate transpune în propuneri și reglementări în cadrul zonificării funcționale actuale a teritoriului localității.

Pentru zonare este necesară identificarea componentelor funcționale distincte ale localității, care să permită diferențierea zonelor din punct de vedere funcțional.

În momentul în care se analizează toate elementele de viață urbană, precum și mobilitatea relațiilor dintre diferite funcțiuni, apare, implicit, tendința de a amplasa alături activități cu funcțiuni compatibile și pentru care vecinătatea reprezintă un profit și de a izola acele activități a căror vecinătatea aduce prejudicii zonelor adiacente.

Pentru ca o zonă să poată funcționa în mod corect, una din activitățile pe care le cuprinde trebuie să aibă un caracter dominant, fie ca importanță a funcțiunii, fie ca ocupare a teritoriului.

În realitate nu există decât foarte rar zone unifuncționale, (rezervate unei unice folosințe). Majoritatea zonelor rezultate în urma structurii unei localități sunt multifuncționale, rezervate unor activități care se desfășoară concomitent sau intermitent. Această suprapunere de funcțiuni nu reprezintă o asociere întâmplătoare, ci rezultă din însuși modul de existență a societății contemporane.

4.6.2. Stabilirea intravilanului

În cadrul Planului Urbanistic General au fost stabilite suprafețele de teren care, împreună cu cele existente, vor alcătui noul intravilan. Aceste suprafețe sunt destinate realizării de locuințe individuale, instituții publice și servicii, precum și introducerii în intravilan a unor zone construite existente.

Au fost introduse în intravilan și terenurile ocupate de halde de steril, care, cu toate că nu pot fi construite, pot fi amenajate. De asemenea, s-a rezervat o suprafață de teren pentru amplasarea unei platforme pentru depozitarea gunoiiului.

Propunerile de mărire a intravilanului sunt justificate prin:

- solicitările populației de a construi pe terenurile restituite, urmare aplicării Legii nr. 18/1991, locuințe unifamiliale, spații destinate serviciilor sau mică producție;
- necesitatea dezvoltării localităților componente acolo unde limitele pilierului de protecție la suprafață permite.

Unitățile industriale vor funcționa, în continuare, în cadrul zonelor industriale existente.

Pentru activități economice noi și pentru încurajarea inițiativei micilor întreprinzători trebuie luate în considerare terenurile disponibile din cadrul zonelor industriale existente.

În zonele unde există trasată limita pilierului de protecție la suprafață și unde nu au fost realizate construcții (NE), s-a propus extinderea intravilanului până la această limită. În zona de SE s-a propus extinderea intravilanului cu cca. 53 ha, în funcție de solicitări și configurația terenului. În rest, s-a menținut intravilanul existent care cuprinde în el și multe zone construite dincolo de limitele pilierului de protecție la suprafață.

4.6.3. Bilanțul teritorial al zonelor funcționale în intravilanul propus (inclusiv trupurile) se prezintă astfel:

**BILANȚ TERITORIAL ÎN INTRAVILANUL PROPUȘ
PETROȘANI – TRUPURILE A1 – A21**

ZONE FUNCȚIONALE		HA	%
1.	Zonă instituții publice și servicii, alte funcțiuni complexe de interes public	97,0	9,8
2.	Zonă locuințe colective în clădiri cu mai mult de 3 niveluri și funcțiuni complementare	120,0	12,2
3.	Zonă locuințe individuale în clădiri cu P÷ P+1-2 niveluri și funcțiuni complementare	321,0	32,7
4.	Zonă unități industriale, de depozite și exploatare minieră	178,0	18,1
5.	Zonă spații verzi, parcuri, amenajări pentru sport, agrement, turism, perdele de protecție	77,0	7,8
6.	Zonă gospodărie comunală, cimitire	13,0	1,3
7.	Zonă cu destinație specială și echipare teritorială, Din care:	144,0	14,6
	- zonă construcții aferente rețelelor tehnico-edilitare	15,0	1,5
	- zonă căi de comunicație feroviară și construcții aferente	31,0	3,1
	- zonă căi de comunicație rutieră și construcții aferente, pietonale	90,0	9,2
	- zonă cu destinație specială	8,0	0,8
8.	Alte zone (neconstruibile, ape)	33,0	3,5
TOTAL PETROȘANI		983,0	100,0

**LOCALITĂȚI COMPONENTE
SLĂTINIOARA – TRUPURI B1 – B35**

ZONE FUNCȚIONALE		HA	%
1.	Zonă instituții publice și servicii	19,0	13,6
2.	Zonă locuințe individuale și case de vacanță în clădiri cu P ÷ P+1-2 niveluri	55,0	39,3
3.	Zonă spații verzi, parcuri, amenajări pentru sport, agrement, turism	26,0	18,6
4.	Zonă cu destinație specială și echipare teritorială, Din care:	20,0	14,2
	- zonă construcții aferente rețelelor tehnico-edilitare	1,0	0,7
	- zonă căi de comunicație rutieră și construcții aferente	15,0	10,7
	- zonă aferentă instalațiilor de transport pe cablu	4,0	2,8
5.	Alte folosințe	20,0	14,3
TOTAL SLĂTINIOARA		140,0	100,0

**LOCALITĂȚI COMPONENTE
PEȘTERA – TRUPURI C1 – C8**

ZONE FUNCȚIONALE		HA	%
1.	Zonă instituții publice și servicii	2,0	5,5
2.	Zonă locuințe individuale în clădiri cu P + P+1-2 niveluri	12,0	33,3
4.	Zonă cu destinație specială și echipare teritorială, Din care:	6,0	16,7
	- zonă construcții aferente rețelelor tehnico-edilitare	2,0	5,5
	- zonă căi de comunicație (rutieră și feroviară)	4,0	11,2
5.	Alte folosințe	16,0	44,5
TOTAL PEȘTERA		36,0	100,0

**LOCALITĂȚI COMPONENTE
DÂLJA MARE – TRUPURI D1 – D15**

ZONE FUNCȚIONALE		HA	%
1.	Zonă instituții publice și servicii	1,5	4,5
2.	Zonă locuințe individuale în clădiri cu P + P+1-2 niveluri	16,0	47,0
3.	Zonă cu spații verzi și cimitire	2,0	5,9
4.	Zonă căi de comunicație rutieră	6,0	17,6
5.	Alte folosințe	8,5	25,0
TOTAL DÂLJA MARE		34,0	100,0

**LOCALITĂȚI COMPONENTE
DÂLJA MICĂ – TRUPURI E1 – E7**

ZONE FUNCȚIONALE		HA	%
1.	Zonă locuințe individuale în clădiri cu P + P+1 niveluri	14,0	63,7
2.	Zonă căi de comunicație rutieră	3,0	13,6
3.	Alte folosințe	5,0	22,7
TOTAL DÂLJA MICĂ		22,0	100,0

4.7. REABILITAREA, PROTECȚIA ȘI CONSERVAREA MEDIULUI

Importanța deosebită a Văii Jiului și a municipiului Petroșani, impune crearea unor condiții corespunzătoare de viață și muncă pentru locuitori, astfel încât activitatea din zonă să se mențină la un potențial ridicat.

Deoarece problematica privind protecția factorilor de mediu din zona studiată este general valabilă pentru toate localitățile Văii Jiului, prezentăm în continuare principalele aspecte privind protecția mediului și măsurile ce trebuie întreprinse pentru readucerea calității factorilor de mediu în limitele admise și restabilirii echilibrului ecologic al zonei.

Măsurile enunțate corespund necesității eliminării sau diminuării disfuncționalităților relevate în cadrul fazei de analiză și sunt în concordanță cu principalele aspecte semnalate de Agenția de protecția mediului a județului Hunedoara.

Pentru **protecția factorilor de mediu APA** se propune:

- reabilitarea și extinderea stațiilor de epurare de la preparațiile de cărbune și exploatarea miniere, astfel încât apele reziduale evacuate în emisar să corespundă din punct de vedere calitativ;
- igienizarea și salubritatea cursurilor de apă prin decolmatări, curățiri de albie, înlăturarea deșeurilor menajere depozitate pe cursurile de apă, demolarea adăposturilor de animale improvizate în albia minoră a râurilor, executarea de recalibrări și consolidări de mal;
- asigurarea debitului necesar de apă pentru consumul populației, precum și a calității corespunzătoare. Se constată că apa, în prezent distribuită cu intermitențe, este o calitate îndoielnică;
- rezolvarea canalizării și epurării apelor menajere pentru toate zonele în sistem unitar.

Pentru **protecția factorului de mediu AER** se propune:

- scăderea emisiilor de pulberi sedimentabile și pulberi în suspensie prin montarea instalațiilor de reținere la surse (CET Petroșani, centrale termice de zonă ale exploatarea miniere și preparațiilor de cărbune).

Pentru **protecția factorului de mediu SOL** se propune:

- amenajarea haldelor de steril provenite din activitatea economică și redarea acestora în circuitul agricol sau silvic;
- executarea lucrărilor de rambleiere la lucrările miniere din subteran, în scopul înlăturării scufundărilor și tasărilor din zona câmpurilor miniere;
- depozitarea controlată a deșeurilor menajere, de preferință într-un sistem unitar pentru toate localitățile conurbației;
- tăierea controlată a masei lemnoase pentru evitarea degradării solului.

Pentru **protecția așezărilor umane** se propune:

- extinderea spațiilor verzi în cadrul intravilanului localităților;
- amenajarea unor spații pentru joaca copiilor;
- asigurarea spațiilor de parcare-garare;
- dezvoltarea sistemului de colectare selectivă și valorificare a deșeurilor menajere;
- mărirea parcului de utilaje și a numărului de personal pentru întreținerea curățeniei orașului;
- desființarea depozitelor necontrolate de deșeuri (de-a lungul apelor, drumurilor, căii ferate, la iziera pădurilor etc.)

4.8. ASPECTE CARACTERITICE ALE PRINCIPALELOR ZONE FUNCTIONALE dintre care :

4.8.1. Zona centrală

Zona centrală cuprinde sediile politico-administrative și cele mai importante instituții publice și servicii de folosință periodică, ocazională sau rară. De asemenea, cuprinde blocuri de locuit, locuințe individuale și spațiul verde din fața primăriei. În această zonă există un teren în care este propusă realizarea unor dotări de nivel orășenesc care lipsesc municipiului și care vor face obiectul unui P.U.Z.

Activitățile de mai sus fac parte din diferite zone funcționale, construcțiile din zona centrală trebuind să se supună atât condițiilor de construibilitate specifice acestei zone, cât și condițiilor specifice funcțiunii.

Terenurile cu riscuri naturale previzibile sunt situate înafara limitei pilierelor de protecție la suprafață, parte din acestea fiind cuprinse în intravilan.

Pe aceste terenuri sunt amplasate diferite funcțiuni, în cadrul reglementărilor propunându-se interdicție definitivă de construire în respectivele zone.

4.8.2. Fond locuibil și organizarea zonei de locuit

Locuințele existente cu regim mic de înălțime (maximum P+2 în zona centrală) au, în general, o stare de întreținere mediocră sau rea. Deosebit de gravă este situația în cartierul "Colonie", de dincolo de calea ferată, care are și statutul de zonă istorică urbană protejată. Situația acestei zone necesită o intervenție urgentă, care implică fonduri importante pentru echiparea tehnico-edilitară, completarea dotărilor, refacerea clădirilor etc.

În general clădirile aflate dincolo de limitele pilierului de protecție la suprafață sunt într-o stare de întreținere nesatisfăcătoare, înainte de 1990 acestea fiind veșnic în pericol de mutare și demolare. În prezent în aceste zone se pot obține autorizații numai pentru mici reparații curente.

Tot o zonă cu condiții de viață nesatisfăcătoare este și zona Sașa situată la sudul localității, constituită din rromi. Legătura cu municipiul se face pe drumuri improprii circulației și nu există nici un fel de dotări sau alimentare cu apă, canalizare etc.

În cadrul prezentului P.U.G. s-au prevăzut în zona de SE amplasamente pentru locuințe individuale cu maximum P+2 niveluri, existând cereri pentru realizarea de locuințe individuale și foarte puține solicitări pentru locuințe colective.

În zonele propuse pentru locuințe cu regim mic de înălțime vor trebui realizate și instituții publice, servicii de servire zilnică - școli, creșe, grădinițe, dispensare, ca și celelalte componente ale locuirii: spații verzi, terenuri de joacă pentru copii, spații gospodărești, parcaje, garaje, etc.

În aceste zone se mai pot realiza din inițiativă privată unități pentru comerț, servicii și producție cu condiția ca acestea să nu fie poluante și să fie compatibile cu zona de locuit.

La dimensionarea rețelelor tehnico-edilitare în zonele propuse pentru locuințe individuale s-a luat în calcul o suprafață de 500 m.p. pentru o gospodărie.

Zona de locuințe colective.

În municipiul Petroșani zona locuințelor colective este dezvoltată, aceasta fiind alcătuită din blocuri de locuit cu P+3 - P+10 nivele. Cu excepția blocurilor din zona centrală care sunt bine întreținute, restul clădirilor colective sunt în stare de întreținere mediocră sau chiar rea.

Există câteva zone în oraș (planșa 2.3.) cu blocuri având confort redus și stare de întreținere rea.